

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
MAŁGORZATA MOTYLOW

KGP.410.001.03.2023

Pan
Jacek Sasin
Wiceprezes Rady Ministrów,
Minister Aktywów Państwowych

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/001 Wykonanie budżetu państwa w 2022 r. w części 55 – Aktywa państwowe,
48 – Gospodarowanie złożami kopalni

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Ministerstwo Aktywów Państwowych, ul. Krucza 36/Wspólna 6
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jacek Sasin, Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Aktywów Państwowych ¹ od dnia 15 listopada 2019 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki Skarbu Państwa i prywatyzacji
Kontrolerzy	1) Dariusz Szalkowski, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr 17/2023 z 27 stycznia 2023 r. 2) Mirosław Wójtowicz, główny specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr 5/2023 z 10 stycznia 2023 r. 3) Agnieszka Siwczyk, specjalista kp. upoważnienie do kontroli nr. 6/2023 z 10 stycznia 2023 r.

(akta kontroli str. 1-6)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa w roku 2022, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności – działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 48 – Gospodarka złożami kopalini oraz części budżetowej 55 – Aktywa państwowe.

Ocenie podlegały w szczególności:

- realizacja wydatków budżetu państwa, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2022 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań,
- nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa³ w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴, w tym: nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa z części 48 – Gospodarowanie złożami kopalini,
- w części 55 – Aktywa państwowe, działania związane z realizacją dochodów budżetowych z tytułu dywidend z akcji i udziałów w spółkach z udziałem Skarbu Państwa.

Ponadto, w części 48 – Gospodarka złożami kopalini i w części 55 – Aktywa państwowe, przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym

¹ Minister powołany Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 19 listopada 2019 r. Dalej także Minister.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: *ustawa o NIK*.

³ W MAP funkcjonuje dysponent części, bez dysponentów podległych.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 ze zm. Dalej: *ufp*.

sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

Zakres kontroli

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych, w części 48 – Gospodarka złożami kopalin i w części 55 – Aktywa państwowe:

- analiza realizacji dochodów budżetowych, w tym pobranych dywidend,
- analiza realizacji wydatków budżetu państwa, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,
- kontrola prawidłowości zmian budżetu dokonywanych w trakcie roku budżetowego,
- kontrola prawidłowości zmian wynikających z podziału rezerw celowych,
- kontrola prawidłowości dokonanych blokad planowanych wydatków,
- kontrola przestrzegania ustalonych dla tych limitów wydatków, w tym limitów środków na wynagrodzenia,
- kontrola wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych,
- szczegółowa analiza wybranej próby wydatków,
- analiza wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,
- analiza wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji,
- analiza stanu zobowiązań,
- analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań oraz stosowanie przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.

III. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2022 r. w części 55 – Aktywa Państwowe, a w części 48 – Gospodarka złożami kopalin w zakresie zrealizowanych dochodów, wydatków majątkowych i bieżących jednostki budżetowej oraz udzielonych dotacji. Spośród 14 udzielonych dotacji, jedna dotacja dla Polskiej Grupy Górniczej SA przeznaczona na dopłaty do redukcji zdolności produkcyjnych została udzielona z naruszeniem art. 108 ust. 3 *Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej*⁶ i art. 3 *rozporządzenia Rady (UE) z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej*⁷, tj. bez uprzedniej decyzji Komisji Europejskiej⁸ zatwierdzającej *Program dla sektora górnictwa*.

Podstawą oceny są wyniki kontroli działań dysponenta obu części – Ministra Aktywów Państwowych dotyczących: realizacji dochodów budżetowych z tytułu wpłat dywidend w ramach części 55 – Aktywa państwowe, innych dochodów w obu częściach oraz

⁵ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁶ Dz.U..2004 r. Nr 90 poz. 864/2. Dalej: TFUE. Art. 108 ust. 3 TFUE stanowi, że państwo członkowskie nie może wprowadzać w życie projektowanych środków dopóki procedura ta nie doprowadzi do wydania decyzji końcowej.

⁷ Dz.U. UE z 2015 r. Nr 248 str. 9. Art. 3 rozporządzenia stanowi, że pomocy podlegającej obowiązkowi zgłoszenia do Komisji Europejskiej nie wprowadza się w życie do czasu podjęcia przez Komisję decyzji zezwalającej na taką pomoc lub do czasu uznania takiej decyzji Komisji za podjętą.

⁸ Dalej: KE.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

wykonania wydatków budżetowych w ramach części 48 – Gospodarka złożami kopalini i 55 – Aktywa państwowe.

NIK pozytywnie opiniuje sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe oraz sprawozdania za IV kw. 2022 r. w zakresie operacji finansowych.

Prawidłowo były realizowane dochody budżetu Państwa, których głównym źródłem były wypłaty dywidend przez spółki, w których Skarb Państwa posiada akcje/udziały.

W wyniku kontroli próby wydatków: w części 48 – Gospodarka złożami kopalini – 800 624,6 tys. zł (83,0% wydatków) i 55 – Aktywa państwowe budżetu państwa – 58 250,6 tys. zł (48,7% wydatków), stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych w *ufp* i w aktach wykonawczych. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych.

Na podstawie przeprowadzonych badań w zakresie realizacji wydatków majątkowych, postępowań o udzielenie zamówień publicznych i wydatków związanych z funkcjonowaniem MAP w częściach 48 – Gospodarka złożami kopalini i 55 – Aktywa państwowe nie stwierdzono nieprawidłowości.

Stwierdzono natomiast nieprawidłowość w zakresie udzielenia przez Ministra dotacji bez uprzedniej decyzji Komisji Europejskiej zatwierdzającej *Program dla sektora górnictwa*. Pierwsza transza dotacji (11 lutego 2022 r.) przekazana została przed notyfikacją programu do KE, która została dokonana 4 marca 2022 r.

NIK zauważa, że działania Ministra mogą spowodować zaistnienie ryzyka zwrotu udzielonego dofinansowania, co w konsekwencji może pozbawić przedsiębiorstwa górnicze tych środków i wpłynąć negatywnie na ich sytuację ekonomiczno-finansową.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zmian budżetu dokonywanych w części 48 – Gospodarka złożami kopalini i w części 55 – Aktywa państwowe w trakcie roku budżetowego, dokonanych blokad planowanych wydatków, a także przestrzegania ustalonych limitów wydatków, w tym limitów środków na wynagrodzenia.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość rocznych sprawozdań budżetowych za 2022 r. oraz sprawozdań za IV kwartał 2022 r. w zakresie operacji finansowych. Dane zawarte w sprawozdaniach wynikały z ksiąg rachunkowych.

Dysponent części prawidłowo wywiązywał się z obowiązku sprawowania nadzoru, o którym mowa w art. 175 *ufp*. Zauważyć jednak należy konieczność dokonania analizy zapotrzebowania na moc energii elektrycznej, którą w kontrolowanym okresie rezerwowano nadmiernie, co skutkowało ponoszeniem wydatków (około 32 tys. zł), których można było uniknąć.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁹ kontrolowanej działalności

Część 48 – Gospodarka złożami kopalin

Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

W ustawie budżetowej na 2022 r.¹⁰ dochody budżetowe w części 48 – *Gospodarka złożami kopalin* zaplanowano w kwocie 6 039,0 tys. zł. Zrealizowane dochody wyniosły 4 685,5 tys. zł i były niższe o 22,4% od wielkości planowanej oraz niższe o 39,5% od dochodów uzyskanych w 2021 r. (7 746,1 tys. zł).

OBSZAR

Niemal całość dochodów (4 667,6 tys. zł, tj. 99,6% dochodów części 48 -Gospodarka złożami kopalin) uzyskano w dziale 100 – *Górnictwo i kopalnictwo*, rozdział 10001 – *Górnictwo węgla kamiennego*. Główną pozycją dochodów były odsetki w kwocie 3 721,3 tys. zł, w tym 3 710,1 tys. zł dotyczyło odsetek od obligacji skarbowych, które Minister Finansów wyemitował i przekazał Ministrowi Aktywów Państwowych z przeznaczeniem na finansowanie zadań wynikających z *ustawy z 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego*¹¹. Pozycja ta miała charakter nieprzewidywalny, dlatego nie planowano dochodów z tego tytułu. Jak wyjaśnił dyrektor Departamentu Kontroli i Audytu¹², Minister Finansów 20 maja 2022 r. wydał listy emisyjne i wyemitował obligacje¹³ przeznaczone dla MAP na podwyższenie kapitału zakładowego spółek: Polska Grupa Górnicza SA¹⁴ oraz Tauron Wydobycie SA. Następnie 1 czerwca 2022 r. Minister Finansów przekazał Ministrowi Aktywów Państwowych ww. obligacje oraz inne obligacje zarejestrowane w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych¹⁵ o łącznej wartości nominalnej 1 006 700,0 tys. zł. Obligacje przeznaczone na podwyższenie kapitału zakładowego w PGG SA Minister Aktywów Państwowych przekazał¹⁶ spółce 3 czerwca 2022 r. Na rachunku w BGK¹⁷ pozostały obligacje przeznaczone dla Tauron Wydobycie SA. Zgodnie z wykazem okresów odsetkowych w dniu 25 listopada 2022 r. nastąpiło naliczenie odsetek od obligacji WZ1127 i WZ1131 w kwocie 3 710,1 tys. zł.

Pozostałe dochody w dziale 100 – *Górnictwo i kopalnictwo*, rozdziale 10001 – *Górnictwo węgla kamiennego* osiągnięto w związku z różnymi tytułami zwrotów dotacji (923,5 tys. zł) udzielonych w latach ubiegłych, głównie Spółce Restrukturyzacji Kopalń SA¹⁸ oraz zwrotu odsetek uzyskanych przez beneficjentów dotacji (16,9 tys. zł). W tej pozycji dochody planowano znacznie wyżej, tj. w kwocie 6 000,0 tys. zł. Niższe wpływy w stosunku do wielkości prognozowanej wynikały ze zmiany sposobu rozliczania podatku VAT przez SRK. W 2021 r. Spółka otrzymała indywidualną interpretację Krajowej Administracji Skarbowej w tym zakresie. Szacunki do prognozy dochodów z tego tytułu na 2022 r. dokonane były na podstawie

⁹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Ustawa budżetowa z dnia 17 grudnia 2021 r. na rok 2022 r. – Dz. U. z 2021 r. poz. 270. Dalej także: ustawa budżetowa na rok 2022.

¹¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 1309. Dalej: *ustawa o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego lub ufgwk*.

¹² Pismo z dnia 2 marca 2023 r. IK: 810245. Dalej: DKA.

¹³ Listy emisyjne (nr 59/2022 i 60/2022) i wyemitował obligacje skarbowe (WZ1127 – 302 010 obligacji, wykup 25 listopada 2027 r.; WZ1131 – 100 670 obligacji, wykup 25 listopada 2031 r.).

¹⁴ Dalej także: PGG SA.

¹⁵ Obligacje pod następującymi kodami: OK0724 – 100 670 obligacji (wykup 23 lipca 2024 r.), DS0432 -201 340 obligacji (wykup 25 kwietnia 2032 r.), PS0527 – 302 010 obligacji (wykup 25 maja 2027).

¹⁶ 729 000 obligacji o wartości nominalnej 729 000 tys. zł i wartości rynkowej na 3 czerwca 2022 r. 627 700,3 tys. zł.

¹⁷ Bank Gospodarstwa Krajowego.

¹⁸ Dalej także: SRK.

wykonania z lat ubiegłych i przy uwzględnieniu dokonywanego wówczas sposobu rozliczeń podatku VAT.

Pozostałe dochody w części 48 – Gospodarka złożami kopalini w wysokości 17,9 tys. zł (0,4% dochodów części 48 – Gospodarka złożami kopalini) osiągnięto w dziale 750 – *Administracja publiczna*, głównie w związku ze zwrotami składek ZUS opłaconych w latach poprzednich.

(akta kontroli str. 754-779, 935-1033)

Na dzień 31 grudnia 2022 r. nie wystąpiły należności wymagające zapłaty. W sprawozdaniu Rb-N części 48 – Gospodarka złożami kopalini, według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r., wykazano:

- należności z tytułu dochodów budżetowych w wysokości 26,98 zł dotyczące korekt naliczonych za energię elektryczną i ciepło, które rozliczono z płatnościami bieżącymi w 2023 r.;
- depozyty na żądanie 861 299,99 zł, w tej pozycji sprawozdania zgodnie z § 13 ust. 1 pkt 4 załącznika nr 8 do rozporządzenia Ministra Finansów Funduszy i Polityki Regionalnej z 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, MAP wykazuje środki udzielonych dotacji, które zostały zwrócone w kwartale następnego roku budżetowego i zaliczone do środków poprzedniego okresu sprawozdawczego, czyli IV kwartału 2022 r.

(akta kontroli str. 935-1033)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

Według ustawy budżetowej na rok 2022 wydatki budżetu państwa w części 48 – Gospodarka złożami kopalini zostały ustalone w wysokości 389 876,0 tys. zł. Ostatecznie, limit wydatków po zmianach na 2022 r. wyniósł 965 888,7 tys. zł. Faktyczne wydatki w części 48 – Gospodarka złożami kopalini zostały zrealizowane w wysokości 964 056,3 tys. zł, co stanowiło 99,8% planu po zmianach.

W trakcie roku limit wydatków został zwiększony ze środków rezerwy celowej poz. 10¹⁹ o 578 898,0 tys. zł oraz z przeniesienia środków z części 55 – Aktywa państwowe o 168,0 tys. zł.

W 2022 r. nie wystąpiły przypadki zwiększenia planu wydatków, w części 48 – Gospodarka złożami kopalini, z rezerwy ogólnej.

W trakcie roku 2022 plan wydatków w części 48 – Gospodarka złożami kopalini zmniejszono decyzją Ministra Aktywów Państwowych o 5,1 tys. zł, przenosząc środki do części 55 – Aktywa państwowe.

Minister pięciokrotnie blokował środki, łącznie na 3 721,8 tys. zł, w tym czterokrotnie w grudniu 2022 r. na 3 646,8 tys. zł. Według informacji zamieszczonych w systemie TREZOR, trzy blokady²⁰ na 3 048,3 tys. zł posiadały status rozdysponowanych. Blokady z 27 i 29 grudnia 2022 r., odpowiednio 73,4 tys. zł i 600,1 tys. zł, według

¹⁹ Realizacja zadań wynikających z ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2022-2027.

²⁰ Decyzja MAP z dnia 30 marca 2022 r. na 75,0 tys. zł; decyzja MAP z 15 grudnia 2022 r. na 195,2 tys. zł; decyzja MAP z 20 grudnia 2022 r. na 2 778,1 tys. zł.

informacji zamieszczonych w systemie TREZOR nie posiadały statusu rozdysponowanej.

Uzasadnieniem blokad były uzyskane oszczędności oraz odstąpienie od realizacji niektórych zadań zaplanowanych na 2022 r. przez beneficjentów dotacji.

(akta kontroli str. 10-101)

Minister Aktywów Państwowych nie otrzymał poleceń od Prezesa Rady Ministrów dotyczących wpłat środków z części 48 – Gospodarka złożami kopalin na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19²¹.

(akta kontroli str. 787-788)

Struktura wykonania wydatków budżetu państwa części 48 – Gospodarka złożami kopalin w 2022 r., według grup ekonomicznych przedstawiała się następująco: 959 524,3 tys. zł (wykonanie 99,9% planu po zmianach) – dotacje z budżetu państwa, 18,7 tys. zł (52,7% planu) – świadczenia na rzecz osób fizycznych, 4 414,0 tys. zł (82,6% planu) – wydatki bieżące jednostek budżetowych oraz 99,0 tys. zł (87,3% planu) – wydatki majątkowe.

W porównaniu do wydatków w 2021 r. wzrosły znacząco wydatki w rozdziale 10001 – Górnictwo węgla kamiennego na dotacje podmiotowe i celowe, w szczególności udzielone dla spółki Polska Grupa Górnicza SA (800 000,0 tys. zł) z przeznaczeniem na finansowanie dopłaty do redukcji zdolności produkcyjnych. W 2021 r. na dotacje wydatkowano 551 035,0 tys. zł wobec 959 524,3 tys. zł w 2022 r. Wydatki bieżące jednostki budżetowej w części 48 – Gospodarka złożami kopalin były niższe o 628,6 tys. zł od wydatków poniesionych w 2021 r.

(akta kontroli str. 10-101, 935-1033)

Zobowiązania

Zobowiązania w części 48 – Gospodarka złożami kopalin na koniec 2022 r. wyniosły 261,5 tys. zł i były niższe o 51,9 tys. zł od sumy zobowiązań na koniec roku 2021. Nie wystąpiły zobowiązania wymagalne. Główną pozycję zobowiązań, na kwotę łączną 230,5 tys. zł (88,3% ogółu zobowiązań), stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego i pochodnych od wynagrodzeń. Zobowiązania, wykazane na 31 grudnia 2022 r. zostały uregulowane terminowo w styczniu, lutym i marcu 2023 r. W ciągu 2022 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne oraz odsetki od nieterminowych płatności zobowiązań.

(akta kontroli str. 939-941, 675-684)

Wydatki niewygasające

W części 48 – Gospodarka złożami kopalin w 2022 r. realizowano wydatki, które nie wygasły z upływem 2021 r. Łączny plan wydatków niewygasających ustalono na 245,0 tys. zł, z tego: 188,0 tys. zł dotyczyło wynagrodzeń (funduszu dodatków motywacyjnych) oraz 57,0 tys. zł zakupu mebli na potrzeby jednostki.

Na dodatki motywacyjne wydatkowano 186,8 tys. zł (99,4% planu). Niższe wykonanie wynikało ze zwolnień ze składek dla niektórych pracowników.

Na zakup mebli wydatkowano 47,1 tys. zł (82,8% planu). Różnica wynikała z rozstrzygnięcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Wydatki zrealizowano w terminie (25 stycznia 2022 r.). Ewidencja środków przeniesionych do wydatkowania na 2022 r. prowadzona była w sposób prawidłowy.

²¹ Pismo Dyrektora DKA z dnia 2 marca 2023 IK810917.

W 2022 r. nie zaplanowano do realizacji na rok 2023 wydatków niewygasających z końcem 2022 r.

(akta kontroli str. 669-674, 942)

Dotacje

W 2022 r. w części 48 – Gospodarka złożami kopalin, udzielono 14 dotacji o wartości 960 392,9 tys. zł, w tym dziewięć dotacji celowych o wartości 937 103,4 tys. zł (97,6%) oraz pięć dotacji podmiotowych o wartości 23 289,6 tys. zł (2,4%). Dotacje zostały udzielone siedmiu następującym podmiotom: PGG SA – dotacja celowa o wartości 800 000,0 tys. zł (83,4% wszystkich dotacji), SRK – dotacje celowe i podmiotowe o łącznej wartości 15 660,1 tys. zł (1,6%), Kopalnia Soli Wieliczka SA – dotacja podmiotowa i celowa o łącznej wartości 85 000,0 tys. zł (8,8%), Kopalnia Soli Bochnia sp. z o.o. – dotacja podmiotowa i celowa o łącznej wartości 26 351,0 tys. zł (2,7%), Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze – dotacja podmiotowa i celowa o łącznej wartości 22 080,0 tys. zł (2,3%), Agencja Rozwoju Przemysłu SA²² – dotacje celowe o łącznej wartości 6 466,9 tys. zł (0,7%), Kopalnia Siarki Machów SA w likwidacji – dotacja podmiotowa i celowa o łącznej wartości 4 835,0 tys. zł (0,5%).

Łączne wydatki na dotacje (wyłacone) wyniosły 959 524,3 tys. zł, co stanowiło 99,9 % wartości udzielonych dotacji.

Do badania wybrano w sposób celowy dotację o najwyższej wartości, tj. udzieloną ze środków rezerwy celowej PGG SA na łączną kwotę 800 000 tys. zł, której wielkość stanowiła 83,4% wszystkich wydatkowanych środków na dotacje.

W dniu 10 lutego 2022 r. Zarząd PGG SA złożył wniosek o przyznanie dopłaty do redukcji zdolności produkcyjnych na rok 2022 oraz Plan Techniczno-Ekonomiczny, natomiast umowa dotacji została zawarta 11 lutego 2022 r. Dotacja celowa na finansowanie dopłaty do redukcji zdolności produkcyjnych została udzielona PGG SA na podstawie art. 5f *ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego* oraz rozporządzenia Ministra Aktywów Państwowych z dnia 3 lutego 2022 r. w sprawie *dopłat do redukcji zdolności produkcyjnych przedsiębiorstw górniczych*²³.

Udzielona dotacja stanowiła jedną z form wsparcia w ramach programu pn. *System wsparcia dla górnictwa węgla kamiennego w perspektywie do 2056 r.*, tj.:

- 1) dopłaty do redukcji zdolności produkcyjnych – do czasu zaprzestania produkcji i rozpoczęcia likwidacji, zgodnie ze z góry przyjętym harmonogramem zamykania kopalń,
- 2) pokrywanie tzw. kosztów nadzwyczajnych, tj. związanych z likwidacją kopalń – po zamknięciu i rozpoczęciu likwidacji danej jednostki produkcyjnej.

Dyrektor Departamentu Górnictwa i Hutnictwa poinformował²⁴, że ww. program pomocowy został przygotowany z uwzględnieniem umowy zawartej przez stronę społeczną i rządową. Umowa ta doprecyzowywała ogólne zasady stopniowego zamykania i likwidacji sektora wydobywania, w tym szczególnie ważne dla strony społecznej kwestie zatrudnienia i osłon socjalnych dla górników.

W 2021 r. rozpoczęto prace nad nowelizacją *ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego* oraz zmianą programu pomocowego dla sektora górnictwa węgla kamiennego. Ww. program, który stanowił odrębny system wsparcia, obok funkcjonującego już programu pomocowego, został prenotyfikowany do Komisji Europejskiej w dniu 26 maja 2021 r. Od 2021 r. prowadzone były robocze rozmowy

²² Dalej: ARP.

²³ Dz.U. z 2022 r. poz. 264.

²⁴ Pismo IK: 816943, z dnia 17 marca 2023 r.

odnośnie uzgodnienia i zaakceptowania przez KE szczegółowych rozwiązań nowego systemu wsparcia, które nie zostały zakończone.

W dniu 4 marca 2022 r. notyfikowano projekt programu pn. *System wsparcia dla górnictwa węgla kamiennego w perspektywie do 2056 r.*, natomiast w związku z wydarzeniami w 2022 r. (wojna w Ukrainie, kryzys energetyczny), prowadzone były prace nad przygotowywaniem aktualizacji ww. wniosku.

(akta kontroli, str. 1279-1444)

Udzielanie i rozliczanie dopłat oraz funkcjonowanie Polskiej Grupy Górniczej SA, jako przedsiębiorstwa górniczego i wchodzących w jego skład wyznaczonych jednostek produkcyjnych w ramach systemu wsparcia podlegało monitoringowi, kontroli i weryfikacji przez ARP SA na podstawie art. 25 *ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego* oraz warunków umowy dotacji. ARP SA Oddział Katowice potwierdziła²⁵ prawidłowość wyliczenia rocznej dopłaty do redukcji zdolności produkcyjnych i pozytywnie zaopiniowała wniosek PGG SA o przyznanie dopłaty na pokrycie kosztów redukcji zdolności produkcyjnych w 2022 r.

Dotacja (800 000,0 tys. zł) została sfinansowana ze środków budżetowych zaplanowanych na dotacje celowe w dziale 100 *Górnictwo i kopalnictwo*; rozdział 10001 *Górnictwo węgla kamiennego* § 2830 *Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych*) w kwocie 221 102 tys. zł oraz ze środków rezerwy celowej ujętej w poz. 10 *Realizacja zadań wynikających z ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2022-2027* załącznika nr 2 do ustawy budżetowej²⁶ w kwocie 578 898,0 tys. zł, co stanowiło 97,9% tej rezerwy.

Łączna wartość dotacji (800 000,0 tys. zł), została przekazana oddziałom PGG SA:

- KWK Bolesław Śmiały w wysokości 62 441,4 tys. zł (7,8%),
- KWK Mysłowice-Wesoła w wysokości 75 289,5 tys. zł (9,4%),
- KWK Piast-Ziemowit Ruch Piast w wysokości 117 986,9 tys. zł (14,7%),
- KWK Piast-Ziemowit Ruch Ziemowit w wysokości 133 386,0 tys. zł (16,7%),
- KWK ROW w wysokości 190 674,0 tys. zł (23,8%),
- KWK Ruda w wysokości 51 481,9 tys. zł (6,4%),
- KWK Sośnica w wysokości 67 422,0 tys. zł (8,4%),
- KWK Staszic-Wujek w wysokości 101 318,3 tys. zł (12,7%).

Płatności były dokonywane na rachunki bankowe poszczególnych oddziałów spółki, wyodrębnione na potrzeby rozliczenia dotacji, do wysokości limitu określonego umową dotacji. Płatności dla ww. podmiotów dokonywano w okresie luty-maj 2022 r. do wysokości wnioskowanych kwot, których suma równa była wielkości ustalonej w umowie.

PGG SA w okresach miesięcznych (luty-grudzień 2022) składała rozliczenia miesięczne w podziale na jednostki produkcyjne, które zawierały, między innymi, wysokość otrzymanej transzy dotacji oraz wydatkowanych środków.

Na pytanie dlaczego wielkość środków na dotację dla PGG SA nie została zaplanowana w całości w części 48 Gospodarka złożami kopalni, dyrektor DKA

²⁵ Protokół weryfikacji prawidłowości wyliczenia rocznej dopłaty do redukcji zdolności produkcyjnych z 10 lutego 2022 r.

²⁶ Ustawa budżetowa na rok 2022.

wyjaśnił²⁷, że w procesie planistycznym wydatków na 2022 r., z uwagi na procedowanie zmian *ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego* oraz w związku dynamiką zmian w tym sektorze, środki na zadania restrukturyzacyjne skalkulowano na 591 156,0 tys. zł. Z uwagi jednak na brak istniejącej podstawy materialno-prawnej (podpisanej ustawy lub ustawy na końcowym etapie legislacyjnym) środki na ww. zadania zaplanowano w rezerwie celowej.

Pozostała część rezerwy 10 (12 258,0 tys. zł), po pozytywnej opinii Komisji Finansów Publicznych, została wykorzystana na sfinansowanie wydatków majątkowych w części 55 – Aktywa państwowe.

(akta kontroli str. 1279-1444)

Świadczenia na rzecz osób fizycznych

Wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie 18,7 tys. zł (52,8% planu) zostały poniesione na zakup odzieży, obuwia i środków BHP, ekwiwalenty za pranie odzieży służbowej i roboczej, refundację kosztów zakupu okularów i inne. Wielkość wydatków poniesionych w 2022 r. zbliżona była do 2021 r. (19,6 tys. zł).

(akta kontroli str. 939-941, 891-893)

Zatrudnienie i wynagrodzenia

W części 48 – Gospodarka złożami kopalin wydatki w dziale 750 – *Administracja publiczna* plan wydatków na wynagrodzenia na początek 2022 r. (§ 401 *Wynagrodzenia osobowe pracowników*, § 402 *Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej*, § 404 *Dodatkowe wynagrodzenie roczne*) wyniósł 3 436,0 tys. zł. Plan po zmianach na koniec 2022 r. wynosił 3 401,0 tys. zł. W 2022 r. w części 48 na wynagrodzenia wydatkowano 2 985,2 tys. zł (87,7% planu). Wydatki na wynagrodzenia w 2022 r. były niższe od poniesionych w 2021 r. o 69,0 tys. zł. Przeciętne zatrudnienie w 2022 r. pracowników objętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń wyniosło 22 etaty wobec 24 etatów w 2021 r. Niższy stan zatrudnienia w części 48 – Gospodarka złożami kopalin wynikał przede wszystkim z fluktuacji kadr oraz długotrwałej nieobecności jednego pracownika, spowodowanej niezdolnością do pracy.

Zatrudnienie w pozostałych grupach (stanowiska kierownicze – jeden etat oraz pracownicy nieobjęci systemem mnożnikowym – cztery etaty) nie uległo zmianie.

Przeciętne wynagrodzenie (według Rb-70) osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe w 2022 r. wyniosło 16,0 tys. zł i było wyższe o 17,0% od przeciętnego wynagrodzenia w 2021 r. (13,7 tys. zł). Wzrost wynagrodzenia wynikał ze zmiany mnożników kwoty bazowej służących do ustalenia wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego obowiązującej od 1 sierpnia 2021 r., wprowadzonej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 2021 r. *zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad wynagradzania osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe*²⁸.

Przeciętne wynagrodzenie osób kierujących pracą departamentów (dyrektorzy i wicedyrektorzy) w 2022 r. wyniosło 15,5 tys. zł, co stanowiło 87,8% przeciętnego wynagrodzenia w 2021 r. (17,7 tys. zł).

Przeciętne wynagrodzenie pozostałych pracowników w 2022 r. wyniosło 8,6 tys. zł i było wyższe o 11,0 % od przeciętnego wynagrodzenia w 2021 r. (7,7 tys. zł).

²⁷ Pismo z dnia 6 marca 2023 r. IK: 811420.

²⁸ Dz.U. poz.2164 ze zm.

W 2022 r. w ramach części 48 – Gospodarka *łożami kopalin* w formie nagród łącznie wypłacono 11,0 tys. zł, co stanowiło 414 zł rocznie na jednego zatrudnionego. Nie wypłacano nagród osobom zajmującym kierownicze stanowiska państwowe.

W 2022 r. nie zawierano umów zleceń oraz umów na wynajem personelu.

(dowód: akta kontroli str. 685-712, 935, 1194)

Wydatki majątkowe

W części 48 – Gospodarka *łożami kopalin* w ramach wydatków majątkowych w ustawie budżetowej na 2022 r. zaplanowano realizację sześciu zadań²⁹ na łączną kwotę 99,0 tys. zł.

W ciągu roku plan modyfikowano wprowadzając dodatkowych 10 zadań, jednocześnie rozdysponowując środki uprzednio planowane na tzw. nieprzewidziane zakupy/potrzeby (14,5 tys. zł). Zrezygnowano z realizacji jednego zadania³⁰ oraz zgłoszono do blokady na koniec 2022 r. środki planowane na realizację jednego zadania³¹. Plan finansowy po uwzględnieniu zmian i blokady wyniósł 99,4 tys. zł. Planowane zadania zostały zrealizowane a wydatki wyniosły 99,3 tys. zł (99,99% planu).

Wszystkie zadania na realizację, których ponoszono wydatki finansowane z części 48 – Gospodarka *łożami kopalin* były zadaniami finansowanymi łącznie z części 48 – Gospodarka *łożami kopalin* i części 55 – Aktywa Państwowe, których dysponentem był Minister Aktywów Państwowych. Z uwagi na wyższy wskaźnik współfinansowania z części 55 – Aktywa państwowe, merytoryczny opis realizowanych zadań zawarto w dalszej części wystąpienia (w część 55 – Aktywa państwowe).

(akta kontroli str. 748-749, 939-941)

Zamówienia publiczne

Wydatki poniesione w 2022 r. w części 48 – Gospodarka *łożami kopalin* skontrolowano pod kątem prawidłowości udzielania zamówień publicznych, w tym stosowania przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. *Prawo zamówień publicznych*³² oraz wewnętrznych procedur MAP. Badaniem objęto trzy postępowania o udzielenie zamówienia publicznego o łącznej wartości 804,8 tys. zł, w tym:

- 1) jedno postępowanie na podstawie art. 275 pkt 1 *ustawy pzp* w trybie podstawowym bez negocjacji o wartości zamówienia brutto 570,2 tys. zł, którego przedmiotem była wymiana urządzeń PaloAlto-WAN i odnowienie wsparcia dla posiadanych urządzeń dla FW PaloAlto LAN WAN;
- 2) dwa zamówienia poniżej 130 tys. zł, w tym:
 - zapewnienie całodobowej ochrony budynku o wartości 121,4 tys. zł,
 - sukcesywna dostawa artykułów spożywczych na potrzeby MAP w wartości 39,7 tys. zł.

W zbadanych postępowaniach nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2022 r. MAP publikowało plany udzielania zamówień publicznych na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej MAP wraz z aktualizacjami. Plany te dotyczyły zarówno wydatków ponoszonych z cz. 48 – Gospodarka *łożami kopalin*,

²⁹ Zakup samochodu (6 tys. zł); zakup serwerów (35,0 tys. zł); zakup urządzeń PALOAlto Wan (18,5 tys. zł); zakup przełączników sieciowych (21,9 tys. zł); zakup komputera do kancelarii Tajnej (3,0 tys. zł); środki na nieprzewidziane zakupy (14,5 tys. zł).

³⁰ Zrezygnowano z zakupu komputera do kancelarii Tajnej (3,0 tys. zł).

³¹ Zablokowano środki na zakup samochodu.

³² Dz.U. z 2022 poz. 1710 ze zm., dalej: *ustawa pzp*.

jak i cz. 55 – Aktywa państwowe. Sprawozdanie z realizacji planu zamówień publicznych zostało przekazane do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych w dniu 22 lutego 2023 r., tj. zgodnym z art. 82 ust. 2 *ustawy pzp*.

(akta kontroli str. 1445-1449)

Badania szczegółowe wydatków

Szczegółowym badaniem wydatków bieżących i majątkowych objęto 26 dowodów dokumentujących operacje gospodarcze w części 48 – Gospodarka złożami kopalin, w grupie:

- wydatków bieżących, 22 dowody na łączną kwotę 492,5 tys. zł tys. zł,
 - wydatków majątkowych, 4 dowody na łączną kwotę 85,0 tys. zł,
- wylosowanych metodą PPS/MUS.

Doboru próby³³ do kontroli wydatków dokonano na podstawie zapisów na koncie 130 *Rachunek bieżący jednostki*, odpowiadających pozapłaconym wydatkom budżetowym Ministerstwa. Zbadana kwota stanowiła 68,5% wydatków stanowiących podstawę (populację) do wyboru próby (843,5 tys. zł) oraz 12,7% wszystkich wydatków dysponenta III stopnia.

Analiza wybranych wydatków wykazała, że wydatki dokonywane były zgodnie z planem finansowym, na zakup towarów i usług służących realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Wydatki na działania promocyjne i reklamowe prowadzone przez MAP oraz wydatki związane z dystrybucją energii elektrycznej opisano w dalszej części wystąpienia (część 55 – Aktywa państwowe).

(akta kontroli str. 1450-1453)

Realizacja działań nadzorczych

Ustalony w MAP system działań nadzorczych łącznie obejmował obszary realizowanych zadań finansowanych ze środków zaplanowanych w części 48 – Gospodarka złożami kopalin, jak i 55 – Aktywa państwowe.

W 2022 r. w MAP funkcjonował system kontroli zarządczej w każdym badanym obszarze. Podział zadań komórek organizacyjnych MAP został określony w regulaminie organizacyjnym, natomiast zakres działania poszczególnych członków kierownictwa MAP w zarządzeniach kompetencyjnych wydanych przez Ministra. Wewnętrzne procedury określały przebieg poszczególnych procesów w zakresie, m.in.: zasad rachunkowości, zasad obiegu dokumentów finansowych, sporządzania sprawozdań finansowych i budżetowych, zamówień publicznych, kontroli wewnętrznej.

W MAP³⁴ przeprowadzano analizy wydatków, o których mowa w art. 175 ust. 2 pkt 2-5 *ufp* w okresach miesięcznych i kwartalnych, zgodnych z terminami sprawozdań budżetowych. Ponadto komórki organizacyjne MAP, w okresach półrocznych, sporządzały oceny efektywności i skuteczności realizacji planów w układzie zadaniowym z uwzględnieniem opisu wykonania zadania i mierników stopnia realizacji celów budżetu zadaniowego. W zakresie dotacji dokonywano okresowych rozliczeń realizacji umów dotacyjnych.

³³ Badaną populację stanowiły wydatki zaewidencjonowane na koncie 130-48 po stronie MA. Populacja do badania została określona z zastosowaniem następujących zasad: 1. Ustalono wielkość wydatków zaewidencjonowanych na ww. koncie dla paragrafów rozpoczynających się od cyfry 4 i 6 -, 2. Zgodnie z programem kontroli wyłączono paragrafy: 401-408, 411-414, 418, 420 i 444. 3. Następnie pominięto wydatki niższe od 1 000,0 zł (wylimitowano zapisy techniczne ujemne) – pozostała wielkość 843,4 tys. zł, obejmująca 132 pozycje księgowo, stanowiła populację wydatków, z której dokonano losowania metodą PPS/MUS.

³⁴ Zadanie wykonywane przez DBF.

Konta księgowe były powiązane z odpowiednimi pozycjami sprawozdań budżetowych, co umożliwiało wprowadzanie danych do systemu TREZOR automatycznie, z wykorzystaniem systemu finansowo-księgowego przez wyznaczonych pracowników. Dodatkowo sprawdzano zgodność danych wprowadzonych do TREZOR³⁵ z zestawieniem obrotów i sald. Sprawozdania były podpisywane przez Głównego Księgowego i Dyrektora Departamentu Budżetu i Finansów w imieniu kierownika jednostki, zgodnie z udzielonym upoważnieniem.

Departament Kontroli i Audytu prowadził kontrole w komórkach organizacyjnych MAP oraz w jednostkach nadzorowanych, w tym w zakresie prawidłowości wykorzystywania dotacji. W 2022 r. DKA przeprowadził łącznie jedenaście kontroli, w pełni realizując przyjęty plan kontroli na 2022 r.

(akta kontroli str. 713-744, 1454-1599)

Wydatki budżetu środków europejskich

W ramach części 48 – Gospodarka złożami kopalin nie zostały zaplanowane oraz nie były realizowane wydatki budżetu środków europejskich.

(akta kontroli str. 939-941)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość.

Minister Aktywów Państwowych na podstawie art. 5f ustawy o *funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego* w dniu 11 lutego 2022 r. zawarł umowę dotacji celowej z PGG SA na sfinansowanie dopłaty do redukcji zdolności produkcyjnych w wysokości 800 000,0 tys. zł bez dopełnienia obowiązku uzyskania uprzednio zgody KE.. Środki dotacji zostały przekazane do PGG SA w dniach: 11 lutego 2022 r., 7 marca 2022 r., 6 kwietnia 2022 r. i 5 maja 2022 r.

Dotacja stanowiła pomoc publiczną przekazywaną w ramach programu pn. *System wsparcia dla górnictwa węgla kamiennego w perspektywie do 2056 r.* Zgodnie z art. 26e ustawy z 7 września 2007 r. o *funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego* pomoc podlegała notyfikacji Komisji Europejskiej. Wniosek w tej sprawie Minister złożył w KE w dniu 4 marca 2022 r. czyli po wypłacie pierwszej transzy dotacji. Działanie Ministra Aktywów Państwowych znajdowało podstawy w przepisach prawa krajowego, jednak naruszało postanowienia art. 108 ust. 3 *Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej*³⁶ i art. 3 *rozporządzenia Rady (UE) z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej*³⁷. Minister nie uzyskał bowiem uprzedniej decyzji Komisji Europejskiej zatwierdzającej *Program dla sektora górnictwa*.

Według stanu na koniec marca tj. do zakończenia czynności kontrolnych Komisja Europejska nie wydała decyzji w przedmiotowej sprawie.

Jak wyjaśnił dyrektor Departamentu Górnictwa i Hutnictwa³⁸ od 2020 r. prowadzono rozmowy między przedstawicielami Rządu RP, a przedstawicielami związków zawodowych, których efektem było podpisanie w maju 2021 r. *Umowy społecznej* dotyczącej transformacji sektora górnictwa węgla kamiennego. Równolegle opracowywano wniosek prenotyfikacyjny, przekazany do Komisji Europejskiej w maju 2021 r. Od tej daty trwały rozmowy oraz wymiana korespondencji z KE. W dniu

³⁵ Pismo z 27 lutego 2023 r. IK: 809537.

³⁶ Art. 108 ust. 3 TFUE stanowi, że państwo członkowskie nie może wprowadzać w życie projektowanych środków dopóki procedura ta nie doprowadzi do wydania decyzji końcowej.

³⁷ Art. 3 przywołanego rozporządzenia stanowi, że pomocy podlegającej obowiązkowi zgłoszenia do Komisji Europejskiej nie wprowadza się w życie do czasu podjęcia przez Komisję decyzji zezwalającej na taką pomoc lub do czasu uznania takiej decyzji Komisji za podjętą.

³⁸ Pismo z 24 marca 2023 r. IK 820124.

2 grudnia 2021 r. odbyło się spotkanie przedstawicieli MAP i KE, w trakcie którego wskazano, aby Polska złożyła formalny wniosek notyfikacyjny w sprawie nowego systemu wsparcia dla sektora górniczego. Nowy system wsparcia notyfikowany KE 4 marca 2022 r. pn. SA.63236(2022/N) *System wsparcia dla sektora wydobywczego węgla kamiennego do 2056 r.* został przygotowany na bazie rozwiązań znanych KE (podobnie jak system, z którego korzysta SRK). Sytuacja w jakiej znalazły się spółki sektora wydobywczego w 2021 r. była trudna do przewidzenia i wymagała niezwłocznej reakcji. Niepodjęcie działań zmierzających do udzielenia wsparcia mogłoby doprowadzić do niekontrolowanej upadłości, w szczególności PGG SA, co negatywnie wpływałoby na poziom bezpieczeństwa energetycznego państwa. Dodatkowym argumentem były potencjalne skutki i koszty społeczne oraz sytuacja międzynarodowa na początku 2022 r. na rynku węgla energetycznego.

W uzupełnieniu wyjaśnień, w imieniu Ministra Aktywów Państwowych, dyrektor DKA poinformował³⁹, że prenotyfikacja jest etapem kontroli pomocy państwa i jest zalecana w celu ułatwienia i przyspieszenia procesu rozpatrywania środków zgłaszanych Komisji, zwłaszcza w bardziej skomplikowanych sprawach. Transformacja górnictwa węgla kamiennego jest zagadnieniem skomplikowanym wynikającym z uwarunkowań, w szczególności geologicznych, górniczych, środowiskowych, prawnych, gospodarczych i społecznych. Czas trwania procesu oraz dotychczas poniesione nakłady finansowe na zrealizowanie przyjętych rozwiązań są potwierdzeniem jego złożoności. Mając na względzie fakt, że notyfikacja programów dla sektora górnictwa węgla kamiennego ma swoją historię w Komisji Europejskiej, a sam proces od momentu złożenia wniosku do wydania decyzji trwa kilka lat, nie było możliwym przygotowanie i złożenie takiego programu dla PGG SA z tak dużym wyprzedzeniem czasowym, bo oznaczałoby to złożenie wniosku do KE w latach 2018-2019, czyli wówczas, kiedy spółka była w dobrej kondycji finansowej i nie było uzasadnienia do podjęcia takich działań. Sytuacji, w której spółka znalazła się w roku 2021, a zwłaszcza w 2022, nie można było przewidzieć i podjęte wówczas działania musiały być prowadzone równoległe, tj. należało udzielić PGG SA pomocy publicznej, gdyż w przeciwnym wypadku doszłoby do niekontrolowanej jej upadłości i jednocześnie prowadzić proces notyfikacji programu pomocowego w KE. Przy czym należy nadmienić, że przypadek udzielenia pomocy publicznej przed wydaniem decyzji przez KE nie jest odosobniony.

Przyjmując do wiadomości powody, dla których Minister działał, NIK wskazuje, że podjęcie decyzji o udzieleniu pomocy publicznej przed wydaniem decyzji KE w sprawie dopuszczalności takiej pomocy jest niezgodne z art. 108 ust. 3 TFUE i art. 3 rozporządzenia Rady (UE) z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 108 *Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej*. Państwo Członkowskie nie może wprowadzać w życie projektowanych środków, dopóki procedura nie doprowadzi do wydania decyzji końcowej. Należy zauważyć, że wniosek notyfikacyjny przekazano dopiero po uruchomieniu pierwszej transzy pomocy. NIK zauważa, że podjęcie decyzji o wydatkowaniu środków mimo braku pozytywnej decyzji KE stwarza ryzyko dla stabilności finansowo-ekonomicznego PGG.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w części 48 – Gospodarka złożami kopalin w 2022 r. przez kontrolowaną jednostkę, w zakresie zrealizowanych wydatków bieżących i majątkowych, natomiast ocenia, że udzielenie dotacji celowej dla PGG SA na kwotę 800 000 tys. zł, przed wydaniem decyzji przez KE, co było niezgodne z art. 108 ust. 3 TFUE, może spowodować ryzyko zwrotu

³⁹ Pismo z dnia 7 kwietnia 2023 r. IK: 823784.

udzielonego dofinansowania, co w konsekwencji może pozbawić przedsiębiorstwa górnicze tych środków i wpłynąć negatywnie na ich sytuację ekonomiczno-finansową.

Wydatki bieżące i majątkowe wiązały się z realizacją zadań, były celowe i gospodarne oraz nie przekraczały limitów wyznaczonych w planie finansowym w poszczególnych paragrafach klasyfikacji budżetowej. Minister dokonywał ocen realizacji wydatków.

OBSZAR

3. Sprawozdawczość

3.1 Sprawozdania

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2022 r. przez dysponenta części 48 Gospodarowanie złożami kopalni:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28NW),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2022 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania jednostkowe sporządzone przez dysponenta części 48 – Gospodarka złożami kopalni były jednocześnie sprawozdaniami łącznymi dysponenta I i III stopnia. Kwoty wykazane w sprawozdaniach kontrolowanej jednostki były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(akta kontroli str. 714-720, 935-1033 CD)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe oraz sprawozdania z operacji finansowych. Sprawozdania zostały sporządzone prawidłowo a wykazane w nich dane wynikały z ksiąg rachunkowych. Sprawozdania sporządzono w systemie TREZOR w obowiązujących terminach i zostały podpisane przez upoważnione osoby.

Część 55 – Aktywa państwowe

OBSZAR

1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z art. 33b ust 1 pkt 2 *ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym*⁴⁰ środki pobrane z dywidend w wysokości 30% stanowią przychody Funduszu Inwestycji Kapitałowych⁴¹, a pozostałe 70% wysokości pobranych dywidend stanowi dochody budżetu państwa. W procesie planowania oraz realizacji dochodów budżetowych z tytułu dywidend MAP uwzględnia więc tylko 70% wysokości dywidend wypłacanych przez spółki, w których SP posiada akcje lub udziały.

W ustawie budżetowej na rok 2022⁴² dochody budżetowe dla części 55 – Aktywa państwowe zaplanowano w kwocie 873 818,0 tys. zł, w tym 467,0 tys. zł w dziale 750 *Administracja publiczna* oraz 873 351,0 tys. zł w dziale 756 *Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem*. W planie finansowym dochodów budżetu Ministra Aktywów Państwowych na 2022 r. części 55 – Aktywa państwowe z dnia 8 lutego 2022 r.⁴³ zaplanowano łączne dochody w wysokości 873 818,0 tys. zł. W tym w dziale 750 *Administracja publiczna*, rozdział 75001 *Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej* w paragrafach: 0610 *Wpływy z opłat egzaminacyjnych oraz opłat za wydawanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, certyfikatów i ich duplikatów* – 255,0 tys. zł, 0750 *Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze* – 172,0 tys. zł, 0940 *Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych* – 40,0 tys. zł. Natomiast w dziale 756 *Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem*, w rozdziale 75624 *Dywidendy*, w § 0740 *Wpływy z dywidend* zaplanowano dochody w wysokości 873 351,0 tys. zł.

Dochody zrealizowane w 2022 r. wyniosły 1 625 580,0 tys. zł, co stanowiło 92,1% dochodów zrealizowanych w 2021 r. (1 755 342,0 tys. zł), oraz 186% wielkości planowanej do osiągnięcia w 2022 r. Niemal 100% dochodów stanowiły dywidendy pobrane od spółek z udziałem Skarbu Państwa.

(akta kontroli str. 271-286, 1038)

W roku 2022 spółki, w których Skarb Państwa posiada akcje lub udziały wypłaciły łącznie 2 321 561,4 tys. zł z tytułu dywidend. Z tego kwota 696 468,4 tys. zł została przekazana przez MAP na rachunek FIK, a kwota 1 625 093,0 tys. zł stanowiła dochody budżetu państwa w części 55 – Aktywa państwowe i były wyższe o 751 742 tys. zł (tj. o 86,1%) od zaplanowanych. W 2022 r. dywidenda została pobrana od 38 podmiotów, w tym od 26 podmiotów, w których udział Skarbu Państwa na 31 grudnia 2022 r. wynosił powyżej 25%. Pobrana od 38 podmiotów dywidenda stanowiła 9,7% ich zysku netto za 2021 r., a w przypadku podmiotów, w których udział Skarbu Państwa wynosił powyżej 25%, pobrana dywidenda stanowiła 9,4% ich zysku netto za 2021 r.

Największe różnice pomiędzy zaplanowanymi, a otrzymanymi dywidendami⁴⁴ za 2021 r. wystąpiły w odniesieniu do spółek:

⁴⁰ Dz.U. z 2021 r. poz. 1933, ze zm.

⁴¹ Dalej: FIK.

⁴² Ustawa budżetowa na rok 2022.

⁴³ Zatwierdzony przez Dyrektora DBF.

⁴⁴ Podano kwoty wpłacone na rachunek MAP, z których 30% MAP przekazywał do FIK, a 70% stanowiło dochody BP w części 55 - Aktywa państwowe.

- 1) PKO BP SA: nie zaplanowano dywidendy za 2021 r. MAP otrzymało w dniu 23 sierpnia 2022 r. dywidendę w wysokości 673 291,7 tys. zł. Nie zaplanowano dywidendy za rok 2021 ze względu na: 1) wydawane przez Komisję Nadzoru Finansowego⁴⁵ stanowiska odnośnie do polityki dywidendowej dla spółek sektora bankowego, a także indywidualne zalecenia KNF dla PKO BP SA⁴⁶, 2) obowiązującą w Spółce politykę kapitałową i dywidendową, 3) brak udostępnionych przez spółki publiczne informacji dotyczących prognozowanych danych finansowych na kolejne lata, 4) sytuację związaną z wpływem pandemii na rynek finansowy, 5) stratę za 2020 rok. ZWZ PKO BP SA 12 maja 2022 r. podjęło uchwałę nr 8/2022 w sprawie podziału zysku Spółki osiągniętego w 2021 r. oraz uchwałę nr 9/2022 w sprawie ustalenia wysokości dywidendy przypadającej na jedną akcję, dnia dywidendy oraz określenia terminu wypłaty dywidendy. Biorąc pod uwagę wniosek Zarządu, zalecenia KNF oraz ocenę Rady Nadzorczej, Zwyczajne Walne Zgromadzenie uchwaliło podział zysku netto za 2021 r. z wypłatą dywidendy.
- 2) Grupa LOTOS SA: nie zaplanowano dywidendy za 2021 r. MAP otrzymało w dniu 23 sierpnia 2022 r. dywidendę w wysokości 344 153,3 tys. zł. Według wyjaśnień Dyrektora Biura Audytu i Kontroli na etapie planowania przychodów z dywidend za rok 2021 nie było możliwości wiarygodnego oszacowania zdolności wypłaty dywidendy z Grupy LOTOS SA oraz jej wysokości. Z uwagi na toczącą się wówczas konsolidację spółek polskiego sektora paliwowo-gazowego i jego ewentualną finalizację przed Zwyczajnymi Walnymi Zgromadzeniami spółek Grupa LOTOS SA i PGNiG SA w 2022 r., jak również sytuację związaną z pandemią COVID-19 oraz trudny do określenia horyzont czasowy występowania ewentualnych negatywnych skutków gospodarczych z nią związanych, przyjęto ostrożne (konserwatywne) podejście do szacunków w zakresie możliwych do uzyskania dochodów budżetu państwa z tytułu dywidendy z Grupy LOTOS SA. Należy bowiem mieć na uwadze, że planowanie na tak wczesnym etapie i przy tak wyjątkowej sytuacji gospodarczej, obarczone było znacznym ryzykiem. Uzyskanie zakładanych dochodów uzależnione było ostatecznie od przebiegu procesu konsolidacyjnego, jak również od wyników finansowych spółek, realizowanych przez nie inwestycji oraz ogólnej sytuacji rynkowej.
- 3) KGHM Polska Miedź SA: nie zaplanowano dywidendy za 2021 r. ponieważ z analizy uchwał Walnych Zgromadzeń KGHM za lata 2016 – 2019 wynikało, że Spółka tylko raz wypłaciła dywidendę – z zysku lat ubiegłych. Strategia i programy inwestycyjne Spółki nie zakładały prowadzenia polityki dywidendowej, dlatego DN II nie zakładał poboru dywidendy od Spółki w latach 2022-2024. Zwyczajne Walne Zgromadzenie 21 czerwca 2022 r. zgodnie z wnioskiem Zarządu Spółki uchwaliło wypłatę dywidendy. W dniu 14 lipca 2022 r. spółka wpłaciła dywidendę na rachunek MAP w wysokości 190 769,7 tys. zł.
- 4) Powszechny Zakład Ubezpieczeń SA: zaplanowano wypłatę dywidendy w wysokości 465 000,0 tys. zł. MAP otrzymało w dniu 20 października 2022 r. dywidendę w wysokości 572 721,6 tys. zł. Wysokość dywidendy wynikała z uchwały ZWZ spółki PZU SA z dnia 12 maja 2022 r. w sprawie podziału zysku netto PZU SA za rok zakończony 31 grudnia 2021 r.

⁴⁵ Dalej: KNF.

⁴⁶ W szczególności: pismo KNF do PKO BP SA z 26 marca 2020 r. wyrażające oczekiwanie, że banki zatrzymają całość wypracowanego w poprzednich latach zysku oraz stanowisko KNF ws. polityki dywidendowej w 2021 r. z 16 grudnia 2020 r., gdzie KNF uznał za konieczne wstrzymanie przez banki komercyjne wypłaty dywidendy w pierwszym półroczu 2021 r.

powiększonego o kwotę przeniesioną z kapitału zapasowego utworzonego z zysku netto za rok zakończony 31 grudnia 2020. Biorąc pod uwagę wnioski Zarządu, zalecenia KNF oraz ocenę Rady Nadzorczej, Zwyczajne Walne Zgromadzenie uchwaliło podział zysku netto za 2021 r. z wypłatą dywidendy.

Na dzień 31 grudnia 2021 r. Minister Aktywów Państwowych sprawował nadzór nad 184 spółkami, a na dzień 31 grudnia 2022 r. nad 127 spółkami. Zmniejszenie o 57 liczby nadzorowanych podmiotów wynikało z następujących zdarzeń:

- 41 spółek przekazano innym podmiotom na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 października 2022 r. w sprawie wykazu spółek, w których prawa z akcji Skarbu Państwa wykonuje Prezes Rady Ministrów lub inni członkowie Rady Ministrów, pełnomocnicy Rządu lub państwowe osoby prawne, w tym jednoosobowe spółki Skarbu Państwa;
- dziewięć spółek przekazano na podstawie porozumienia w sprawie nieodpłatnego przekazania udziałów z dnia 29 marca 2022 r. pomiędzy MAP a Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa, w celu ich następczego zbycia na rzecz Krajowej Spółki Cukrowej SA (od 12 maja 2022 r. Krajowej Grupy Spożywczej SA) na podstawie umowy objęcia akcji z dnia 28 kwietnia 2022 r.;
- dwie spółki (PGNiG SA oraz LOTOS SA) zostały przejęte przez PKN ORLEN SA;
- należące do SP 100% udziałów w spółce Katowicki Węgiel sp. z o.o. zostało wniesionych jako aport na podwyższenie kapitału spółki Holding KW sp. z o.o. W zamian Skarb Państwa otrzymał udziały w spółce Holding KW sp. z o.o. o wartości równej wartości wnoszonych udziałów Katowickiego Węgla sp. z o.o. – zgodnie z wyceną sporządzoną przez rzeczoznawcę;
- zbyto akcje i udziały w trzech spółkach, w których udział w ich kapitale zakładowym wynosił od 0,015% do 1,6%;
- jedna spółka została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego.

Łączna nominalna wartość akcji i udziałów SP na 31 grudnia 2021 r. wynosiła 44 455 268,1 tys. zł, a na 31 grudnia 2022 r. 46 534 467,2 tys. zł. W odniesieniu do spółek w których SP posiadał więcej niż 25% akcji lub udziałów wartości te wynosiły odpowiednio 39 863 554,9 tys. zł oraz 46 357 945,6 tys. zł. Wartość rynkowa wszystkich akcji i udziałów na 31 grudnia 2021 r. wynosiła 145 336 455,2 tys. zł, w tym akcji i udziałów, w których SP posiadał więcej niż 25% 112 825 439,4 tys. zł.

W 2022 r. do budżetu państwa z tytułu dywidendy przypadającej na 100 zł zainwestowanego kapitału w wartościach nominalnych będącego własnością Skarbu Państwa według stanu na 31 grudnia 2021 r. wpłynęło 8 084,03 zł⁴⁷, a z tytułu dywidendy przypadającej na 100 zł zainwestowanego kapitału w wartości rynkowej będącego własnością Skarbu Państwa według stanu na 31 grudnia 2021 r. wpłynęło 4 963,62 zł. W odniesieniu do spółek, w których SP ma więcej niż 25% akcji lub udziałów, kwoty te wynoszą odpowiednio 3 034,04 zł oraz 315,51 zł.

Zadania związane z wykonywaniem uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa w spółkach zgodnie z art. 7 ust. 1 *ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym* koordynuje Prezes Rady Ministrów, który ma dążyć do zapewnienia jednolitego sposobu wykonywania praw z akcji należących do Skarbu Państwa. Do kompetencji Prezesa Rady Ministrów na podstawie art. 7 ust. 3 pkt 1 należy określenie zasad nadzoru właścicielskiego oraz dobrych praktyk, w szczególności w zakresie kształtowania wynagrodzeń członków organów, które będą skierowane do podmiotów uprawnionych do wykonywania praw z akcji

⁴⁷ Z tego na spółkę Wałbrzyskie Zakłady Koksownicze SA przypada kwota 4351,80 zł, w której SP posiada 11 354 akcji (tj. 2,64% ogólnej liczby akcji) o wartości nominalnej oraz rynkowej 56 770,0 zł.

należących do Skarbu Państwa. Minister Aktywów Państwowych nie opracowywał własnych tzw. *dobrych praktyk*, ponieważ jest to kompetencja zastrzeżona dla Prezesa Rady Ministrów. Przekazywał on natomiast nadzorowanym podmiotom informacje o aktualnie obowiązujących wytycznych opracowanych przez Prezesa Rady Ministrów i zamieszczonych na stronie internetowej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów⁴⁸.

Zarządzenie Ministra Aktywów Państwowych z dnia 19 marca 2021 r. w sprawie *ustalenia regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Aktywów Państwowych*⁴⁹ określało zadania komórek organizacyjnych, prowadzenie spraw związanych z wykonywaniem przez Ministra praw z akcji albo udziałów w spółkach z udziałem Skarbu Państwa, w tym wykonywanie prawa głosu oraz innych praw korporacyjnych i majątkowych wspólnika/akcjonariusza, wykonywanie czynności związanych z realizacją praw i obowiązków wspólnika/akcjonariusza, monitorowanie sytuacji ekonomiczno-finansowej spółek. Zadania związane z nadzorem nad spółkami z udziałem SP prowadziło pięć Departamentów⁵⁰.

Załącznikiem do ww. regulaminu jest wykaz spółek Skarbu Państwa, których sprawy związane z wykonywaniem praw z akcji albo udziałów przez Ministra wykonują ww. departamenty.

Departamenty sprawujące nadzór właścicielski, prowadziły indywidualne procesy analityczno-decyzyjne w sprawie zaniechania lub poboru dywidendy, dla każdej z nadzorowanych spółek. W procesie podejmowania decyzji o poborze dywidendy lub odstąpieniu od jej poboru, uwzględniano zasady wynikające z „Wytycznych dla Spółek Skarbu Państwa sporządzających sprawozdania finansowe za rok 2021”⁵¹. Proces analityczno-decyzyjny prowadzony był na etapie planowania dywidendy oraz dla procesu poboru lub zaniechania poboru dywidendy. Rekomendacje w tym zakresie przedstawiały zespoły powoływane przez dyrektorów poszczególnych jednostek organizacyjnych MAP, w skład których wchodził pracownicy realizujący zadania związane z nadzorem nad poszczególnymi przydzielonymi im spółkami. Szczegółowe zadania poszczególnych komórek organizacyjnych, ustalane były w ich wewnętrznych regulaminach organizacyjnych wydawanych przez Dyrektora Generalnego MAP.

(akta kontroli str. 256-307)

W części 55 – Aktywa państwowe, w Rb-N, według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r., wykazane zostały należności:

- wymagalne w kwocie 5,4 tys. zł, jako należność główna zasądzona od osoby fizycznej⁵²;
- pozostałe należności w kwocie 197,2 tys. zł, które dotyczyły bieżących rozliczeń z najemcami powierzchni w budynku MAP, zostały rozliczone (zapłacone) w 2023 r. Na koniec 2021 r. należności do najemców wynosiły 172,7 tys. zł.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

⁴⁸ <https://www.gov.pl/web/premier/lad-korporacyjny2>

⁴⁹ Dz.Urz. Ministra Aktywów Państwowych z dnia 19 marca 2021 r. poz. 7, ze zm.

⁵⁰ Departament Nadzoru I, Departament Nadzoru II, Departament Spółek Paliwowo-Energetycznych, Departament Projektów Strategicznych, Departament Górnictwa i Hutnictwa.

⁵¹ <https://www.gov.pl/attachment/a44b6f45-c246-4bab-8a3b-cd1571f7c8e2>

⁵² W dniu 16 lutym 2023 r. wpłynęła na konto MAP kwota 195,80 zł dotycząca ww. należności, która została zaliczona na poczet odsetek naliczonych od niniejszej należności (na dzień 31.12.2022 kwota odsetek 15 394,59 zł).

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia prawidłowość realizacji dochodów budżetu państwa w części 55 – Aktywa państwowe, w zakresie dywidend pobieranych od spółek z udziałem Skarbu Państwa.

W ocenie NIK proces planowania dochodów budżetowych z tytułu dywidend został przeprowadzony w MAP rzetelnie. Uzyskane z tego tytułu dochody były o 86,1% wyższe od zaplanowanych. Jednak wysokość wypłaconych przez spółki dywidend, uzależniona była od czynników niezależnych od MAP na etapie planowania dochodów budżetowych z tytułu dywidend.

OBSZAR

2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa

Według ustawy budżetowej na rok 2022 r. wydatki budżetu państwa części 55 – Aktywa państwowe zostały ustalone w wysokości 88 419,0 tys. zł. Plan wydatków po zmianach na 2022 r. wyniósł 132 026,9 tys. zł. Zrealizowane wydatki w części 55 – Aktywa państwowe w 2022 r. wyniosły 119 590,6 tys. zł, co stanowiło 90,6% planu po zmianach.

W trakcie roku limit wydatków został zwiększony:

- z pozycji 10 rezerwy celowej⁵³ o 12 258,0 tys. zł, z przeznaczeniem na podwyższenie kapitału zakładowego spółki Holding KW sp. z o.o., w związku planowanym zakupem przez spółkę instalacji do produkcji granulatu do kotłów ze spalaniem fluidalnym oraz zakupem instalacji do produkcji formowanego paliwa z wykorzystaniem linii technologicznej Zakładu Kompozytowych Paliw Stałych VARMO;
- z pozycji 54 rezerwy celowej⁵⁴ o 38 717,8 tys. zł z przeznaczeniem na podwyższenie kapitału zakładowego spółki Holding KW sp. z o.o. w związku z budową przez tą spółkę zakładu odzysku węgla z odpadów wydobywczyczych zdeponowanych na składowiskach kopalnianych przeznaczonych do wykorzystania gospodarczego.

Wyżej wymienione rozdysponowanie środków z rezerw celowych uzyskało pozytywne opinie sejmowej Komisji Finansów Publicznych.

Plan wydatków Minister zwiększył również o 5,1 tys. zł poprzez przeniesienie środków z części 48 – Gospodarka złożami kopalni oraz dwukrotnie zmniejszył plan wydatków:

- o 314,0 tys. zł przenosząc środki do części 48 – *Gospodarka złożami kopalni* (168,0 tys. zł) i do części 26 – *Łączność* (146,0 tys. zł) na sfinansowanie wydatków bieżących;
- o 237,0 tys. zł przenosząc środki do części 26 – *Łączność* na sfinansowanie składek do Światowego Związku Pocztowego UPU, w związku ze zmianą kursu walut (franka szwajcarskiego).

Minister w dniach: 30 marca, 23 września, 15 grudnia i 20 grudnia 2022 r. dokonał blokady środków łącznie na 6 822,0 tys. zł. Według informacji z systemu TREZOR środki te zostały rozdysponowane.

Minister ponownie w dniach 27 i 29 grudnia 2022 r. dokonał blokady środków łącznie na kwotę 8 471,0 tys. zł. Środki te nie posiadały w systemie TREZOR statusu: *Rozdysponowane*.

⁵³ Realizacja zadań wynikających z ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2022-2027.

⁵⁴ Dotacja przedmiotowa dla operatora wyznaczonego do świadczonej publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego wynikająca z ustawy o doręczeniach elektronicznych.

(akta kontroli str. 102-246, 1039-1042)

Według wyjaśnień dyrektora DKA⁵⁵, Minister Aktywów Państwowych nie otrzymywał poleceń od Prezesa Rady Ministrów dotyczących wpłat środków z części 55 – Aktywa państwowe na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19.

(akta kontroli str. 787-788)

Struktura wydatków budżetu państwa części 55 – Aktywa państwowe według grup ekonomicznych w 2022 r. przedstawiała się następująco: wydatki bieżące jednostek budżetowych 65 566,3 tys. zł (wykonanie 84,4% planu); świadczenia na rzecz osób fizycznych 78,5 tys. zł (wykonanie 56,8% planu); wydatki majątkowe 53 945,8 tys. zł (wykonanie 99,5% planu).

Ze środków budżetowych w części 55 – Aktywa państwowe nie udzielano dotacji i subwencji.

Wydatki bieżące poniesione w dziale 750 *Administracja publiczna* (65 644,7 tys. zł) dotyczyły głównie: wydatków na wynagrodzenia i pochodne (47 312,2 tys. zł), zakup różnych usług (7 644, 9 tys. zł), zakupu ekspertyz (4 065,6 tys. zł), zakupu materiałów (2 541,8 tys. zł), zakupu energii (922,7 tys. zł), usług remontowych (511,6 tys. zł). W stosunku do 2021 r. wydatki bieżące w 2022 r. były wyższe o 3,7%.

(akta kontroli str. 1034-1191)

Zobowiązania

Zobowiązania w części 55 – Aktywa państwowe na koniec 2022 r. wyniosły 4 521,3 tys. zł i były wyższe o 434,6 tys. zł od sumy zobowiązań na koniec roku 2021. Nie wystąpiły zobowiązanie wymagalne. Główną pozycję zobowiązań, na kwotę łączną 3 489,1 tys. zł (77,5% ogółu zobowiązań), stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego i pochodnych od wynagrodzeń. Zobowiązania, wykazane na 31 grudnia 2022 r. zostały uregulowane terminowo w styczniu, lutym i marcu 2023 r. W ciągu 2022 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne oraz odsetki od nieterminowych płatności zobowiązań.

(akta kontroli str. 675-684, 1039-1042)

Wydatki niewygasające

W części 55 – Aktywa państwowe w 2022 r. realizowano wydatki, które nie wygasły z upływem 2021 r. Łączny plan wydatków niewygasających ustalono na 5 200,6 tys. zł, z tego: 2 585,0 tys. zł dotyczyło wynagrodzeń (funduszu dodatków motywacyjnych), 1 896,0 tys. zł wykonania różnych ekspertyz, 513,0 tys. zł na zakup mebli oraz 206,7 tys. zł na zakup przełączników sieciowych – w ramach wydatków majątkowych.

Zadania zaplanowane z wydatków niewygasających zostały zrealizowane w terminie do 30 listopada 2022 r. Zasilenia rachunku środków na wydatki niewygasające oraz realizacja wydatku następowały w tym samym dniu. Wydatkowano: na dodatki motywacyjne 2 578,8 tys. zł (99,8% planu), na zakup mebli 424,3 tys. zł (82,7% planu); na ekspertyzy 1 720,0 tys. zł (90,7% planu); na zakup przełączników sieciowych 130,5 tys. zł (63,1% planu). Poniesienie niższych wydatków od planowanych w zakresie zakupu mebli i przełączników sieciowych, wynikało z rozstrzygnięć postępowań o udzielenie zamówienia publicznego. Niższe wydatkowanie środków na ekspertyzy wynikało z przyczyn leżących po stronie spółek z udziałem Skarbu Państwa, w związku z niezakończoną likwidacją szpitali

⁵⁵ Pismo z 2 marca 2023 IK810917.

tymczasowych, jak również wykorzystania niektórych obiektów dla potrzeb wsparcia uchodźców z Ukrainy.

Dla środków przeniesionych do wydatkowania w 2022 r. prowadzono wyodrębnioną ewidencję księgową zgodną ze sprawozdaniem Rb-28 NW.

W 2022 r. nie zaplanowano do realizacji na rok 2023 wydatków niewygasających z końcem 2022 r.

(akta kontroli str.: 669-674, 780-786,1045)

Zamówienia publiczne

Wydatki poniesione w 2022 r. w części 55 – Aktywa państwowe skontrolowano pod kątem prawidłowości udzielania zamówienia publicznego, w tym stosowania wewnętrznych procedur MAP. Badaniem objęto jedno postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego o wartości 106,7 tys. zł pod nazwą *Sprzedaż i dostawa artykułów spożywczych na potrzeby MAP*. W zbadanym postępowaniu nie stwierdzono nieprawidłowości mających wpływ na wybór wykonawcy i udzielenie zamówienia oraz realizację umowy.

(akta kontroli str. 1445-1449)

Wydatki budżetu środków europejskich

W ramach części 55 – Gospodarka złożami kopalin nie zostały zaplanowane oraz nie były realizowane wydatki budżetu środków europejskich.

W ramach tej części budżetowej realizowano wydatki współfinansowane ze środków europejskich w ramach programu Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich na lata 2021-2027. Łącznie wydatkowano 1 993,8 tys. zł, z tego 404,5 tys. zł stanowił wkład z budżetu państwa.

(akta kontroli str. 1039-1044)

Badania szczegółowe wydatków

Szczegółowym badaniem wydatków bieżących i majątkowych w części 55 – Aktywa państwowe objęto 17 dowodów dokumentujących operacje gospodarcze, w grupie:

- wydatków bieżących, 13 dowodów na łączną kwotę 4 175,5 tys. zł,
- wydatków majątkowych, cztery dowody na łączną kwotę 51 459,4 tys. zł, wylosowanych metodą PPS/MUS.

Doboru próby⁵⁶ do kontroli wydatków dokonano na podstawie zapisów z konta 130 *Rachunek bieżący jednostki*, odpowiadających pozapłacowym wydatkom budżetowym ministerstwa. Zbadana kwota stanowiła 74,9% wydatków stanowiących podstawę (populację) do wyboru próby (74 281,9 tys. zł) oraz 46,5% wszystkich wydatków dysponenta III stopnia.

Szczegółowa analiza wybranych wydatków wykazała, że wydatki dokonywane były zgodnie z planem finansowym, na zakup towarów i usług służących realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami.

(akta kontroli str. 1450-1453)

Ponadto w sposób celowy do kontroli wybrano wydatki na meble zakupione w 2022 r. Łączna wartość skontrolowanych wydatków wynosiła 88,5 tys. zł, z tego 64,1 tys. zł opłacono kartą płatniczą. Dokonane zakupy dotyczyły wydatków jednostkowych

⁵⁶ Badaną populację stanowiły wydatki zaewidencjonowane na koncie 130-48(...) po stronie MA. Populacja do badania została określona z zastosowaniem następujących zasad: 1. Ustalono wielkość wydatków zaewidencjonowanych na ww. koncie dla paragrafów rozpoczynających się od cyfry 4 i 6 -, 2. Zgodnie z programem kontroli wyłączono paragrafy: 401-408, 411-414, 418, 420 i 444. 3. Następnie pominięto wydatki niższe od 1 000,0 zł (wylimitowano zapisy techniczne ujemne) – pozostała wielkość 74 281,9 tys. zł, obejmująca 132 pozycje księgowe, stanowiła populację wydatków, z której dokonano losowania metodą PPS/MUS.

poniżej 10 tys. zł. Zgodnie z § 3 ust. 1 i 3 *Regulaminu udzielania zamówień o wartości poniżej 130 000 zł*⁵⁷, nie miały zastosowania wewnętrzne procedury dotyczące zamówień publicznych, a komórki organizacyjne były zwolnione z konieczności sporządzania wniosku o udzielenie zamówienia publicznego. Według wyjaśnień dyrektora BA⁵⁸ każdorazowy zakup poprzedzany był rozpoznaniem rynku przez odpowiedzialnego pracownika poprzez weryfikację informacji dostępnych na stronach internetowych potencjalnych wykonawców oraz rozmowy telefoniczne z wykonawcami. Zakupy dokonywano głównie w marketach Ikea Retail sp. z o.o. oraz Agata SA. Zgodnie z *Regulaminem dokonywania wydatków przy wykorzystaniu służbowych kart płatniczych w Ministerstwie Aktywów Państwowych*⁵⁹ (§ 6 ust. 2 *Regulaminu* z 19 września 2020 r.⁶⁰) karta mogła być wykorzystana tylko w przypadku braku możliwości dokonania zgodnie z obowiązującą umową, zapłaty gotówką lub brakiem możliwości opłacenia przelewem. Od 7 października 2022 r. zmieniono powołany punkt *Regulaminu* nadając mu nowe brzmienie: *płatności związane z realizacją zadań (...) mogą być wykonywane przy wykorzystywaniu karty wyłącznie, gdy nie jest możliwe dokonanie zapłaty w formie przelewu bankowego.*

Jak wyjaśniła dyrektor Biura Administracyjnego⁶¹ w przypadkach zakupu mebli w sklepach, „Ikea” czy „Agata S.A.” jedyną akceptowalną formą płatności było opłacenie zamówienia bezpośrednio przy zakupie. Dostawca nie przewidywał możliwości dokonania przelewu bankowego z odroczonym terminem płatności, po zrealizowaniu dostawy. Zrealizowanie dostawy przez kontrahenta, przy opłaceniu zamówienia w formie przelewu, było możliwe wyłącznie w przypadku wcześniejszego opłacenia transakcji (zaliczki), co prowadziłoby do zaciągnięcia zobowiązania przed zrealizowaniem zakupu. Dodatkowo w przypadku sklepów „Ikea” jedyną formą przelewu był system płatności BLIK lub szybki przelew za pośrednictwem usługi „Przelewy24”, która to usługa nie może być zrealizowana w MAP, ze względu na brak dostępności w NBP takich usług w systemie płatności elektronicznych.

NIK, co do zasady, nie wnosi zastrzeżeń do celowości i gospodarności wydatków przy wykorzystaniu karty płatniczej, jako sposobu regulowania zapłaty. Wskazuje natomiast, iż według *Regulaminu dokonywania wydatków przy wykorzystaniu służbowych kart płatniczych w Ministerstwie Aktywów Państwowych* obowiązującym do 7 października 2022 r., karta mogła być wykorzystana tylko w przypadku braku możliwości dokonania zgodnie z obowiązującą umową, zapłaty gotówką lub brakiem możliwości opłacenia przelewem. Opłacanie zatem wydatków kartą płatniczą, a nie gotówką, nie spełniało (co do zasady) postanowień obowiązującego w MAP *Regulaminu*. W przytoczonych wyjaśnieniach nie wskazano, aby wystąpiły przypadki braku możliwości pobrania zaliczki lub pobrania jej w niewystarczającej wysokości, na realizację wydatków bieżących. Akceptowanie, do czasu zmiany regulaminu, takiego postępowania obniża ocenę systemu kontroli zarządczej, w tym kontroli funkcjonalnej wykonywanej przez pracowników i osób nadzorujących.

(akta kontroli str. 1684-1770, 2100-2105, 2107, 2118-2120)

⁵⁷ Stanowiącym załącznik nr 3 do Zarządzenia Nr 113 Dyrektora Generalnego Ministerstwa Aktywów Państwowych z dnia 13 września 2021 r. w sprawie udzielania zamówień publicznych (ze zm.)

⁵⁸ Pismo z dnia 24 marca 2023 r., IK: 819113.

⁵⁹ Zarządzenie Ministra Aktywów z 28 września 2020 r. w sprawie regulaminu dokonywania wydatków przy wykorzystaniu służbowych kart płatniczych w Ministerstwie Aktywów Państwowych (Dz. Urz. MAP z 20 września 2020 r. poz. 22, Dz. Urz. z 7 października 2022 r. poz. 18).

⁶⁰ § 6 ust. 2 *Regulaminu*: Karta może być wykorzystana tylko w przypadku braku możliwości dokonania zgodnie z obowiązującą umową, zapłaty gotówką lub brakiem możliwości opłacenia przelewem.

⁶¹ Pismo z dnia 31 marca 2023 r. IK 821381.

Świadczenia na rzecz osób fizycznych

Wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie 78,5 tys. zł (56,8% planu) zostały poniesione na zakup odzieży, obuwia i środków BHP, ekwiwalenty za pranie odzieży służbowej i roboczej, refundację kosztów zakupu okularów i inne. Wielkość wydatków w 2021 r. wyniosła 47,9 tys. zł.

(akta kontroli str.: 894-906, 1039-1042)

Zatrudnienie i wynagrodzenia

W części 55 – Aktywa państwowe w dziale 750 – *Administracja publiczna* plan wydatków na wynagrodzenia według ustawy budżetowej (§ 401 *Wynagrodzenia osobowe pracowników*, § 402 *Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej*⁶² § 404 *Dodatkowe wynagrodzenie roczne*) wyniósł 44 506,0 tys. zł. W ciągu 2022 r. plan kilkakrotnie zmieniano. Plan po zmianach wynosił 44 203,0 tys. zł. W 2022 r. w części 55 – Aktywa państwowe na wynagrodzenia wydatkowano 41 935,2 tys. zł (94,9% planu). Wydatki na wynagrodzenia poniesione w 2022 r. były wyższe o 2 083,3 tys. zł od poniesionych w 2021 r. (39 851,9 tys. zł). Przeciętne zatrudnienie w 2022 r. pracowników objętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń wyniosło 279 etatów, wobec 256 etatów w 2021 r. Przeciętne zatrudnienie w grupie pracowników nie objętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń w 2022 r. wyniosło 66 etatów, wobec 73 etatów w 2021 r. Zatrudnienie na kierowniczych stanowiskach państwowych (cztery etaty) pozostawało na poziomie roku poprzedniego. Według wyjaśnień dyrektora DKA⁶³ niższy stan zatrudnienia w statusie 01 – *osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń* oraz wyższy stan zatrudnienia w statusie 03 – *członkowie korpusu służby cywilnej* w części 55 – Aktywa państwowe były przede wszystkim wynikiem naturalnej fluktuacji kadrowej. Na wzrost zatrudnienia pracowników w korpusie służby cywilnej miało wpływ powierzenie ministerstwu do realizacji nowego zadania polegającego na obsłudze merytorycznej Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów, a co za tym idzie – utworzenie sześciu etatów dedykowanych obsłudze ww. zadania. Zmiany w poszczególnych grupach związane były również z racjonalizacją struktury zatrudnienia, polegającą m.in. na dążeniu do zmniejszenia liczby stanowisk pomocniczych na rzecz stanowisk należących do korpusu służby cywilnej.

Przeciętne wynagrodzenie osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe w 2022 r. (według Rb-70) wyniosło 17,0 tys. zł i było wyższe o 19,7% od przeciętnego wynagrodzenia w 2021 r. (14,2 tys. zł). Wzrost wynagrodzenia wynikał ze zmiany mnożników kwoty bazowej służących do ustalenia wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego obowiązującej od 1 sierpnia 2021 r., wprowadzonej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 2021 r. *zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad wynagradzania osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe*. Dodatkowy wpływ na wzrost przeciętnego wynagrodzenia w tej grupie miała nagroda jubileuszowa dla jednej osoby.

Przeciętne wynagrodzenie osób kierujących pracą departamentów (dyrektorzy i wicedyrektorzy) w 2022 r. wyniosło 17,0 tys. zł, co stanowiło 99,6% przeciętnego wynagrodzenia w 2021 r. (17,7 tys. zł).

Przeciętne wynagrodzenie pozostałych pracowników w 2022 r. wyniosło 9,2 tys. zł i było wyższe o 1,7 % od przeciętnego wynagrodzenia w 2021 r. (9,0 tys. zł).

⁶² W tym także § 4028 i § 4029 dot. wynagrodzeń współfinansowanych ze środków europejskich.

⁶³ Pismo z dnia 20 lutego 2023 r. IK: 806775.

W 2022 r. w ramach części 55 – Aktywa państwowe w formie nagród łącznie wypłacono 26,4 tys. zł, co stanowiło 75,0 zł rocznie na jednego zatrudnionego. Nie wypłacano nagród osobom zajmującym kierownicze stanowiska państwowe.

W 2022 r. zawarto jedną umowę o dzieło⁶⁴, której przedmiotem było wykonanie rejestracji audiowizualnej, montaż i wykonanie filmów (kwota wynagrodzenia 1,5 tys. zł). Zawarto także jedną umowę zlecenia na kwotę 20,0 tys. zł w zakresie usługi doradczej (konsultacje, opinii eksperckich) dotyczącej opracowania analiz względem istniejących i proponowanych międzynarodowych regulacji prawnych mogących mieć zastosowanie w krajowym obrocie gospodarczym w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom kryzysu energetycznego. W § 4170 *Wynagrodzenia bezosobowe* ujęto również wydatki związane ze zwrotem kosztów zastępstwa procesowego 2,8 tys. zł oraz wynagrodzenie dla składu komisji orzekającej MAP wypłacone czterem pracownikom w kwocie 4,9 tys. zł.

(akta kontroli str. 685-712, 1192)

Wydatki majątkowe

W części 55 – Aktywa państwowe w ramach wydatków majątkowych w ustawie budżetowej na 2022 r. zaplanowano łącznie realizację 17 zadań na łączną kwotę 5 778,0 tys. zł.

W ciągu roku plan modyfikowano. Zrezygnowano z realizacji siedmiu zadań o szacowanych nakładach 2 757,0 tys. zł, jednocześnie wprowadzono do planu 15 zadań o wartości 51 188,2 tys. zł. Plan po zmianach obejmował realizację 25 zadań o wartości 54 209,2 tys. zł.

Najistotniejszą zmianą było wprowadzenie do planu zadań związanych z dokapitalizowaniem spółki Polski Holding KW sp. z o.o., a źródłem sfinansowania były środki z rezerw celowych:

- z pozycji 54 *Dotacja przedmiotowa dla operatora wyznaczanego do świadczonej publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego wynikająca z ustawy o doręczeniach elektronicznych* w wysokości 38 717,8 tys. zł,
- z pozycji 10 *Realizacja zadań wynikających z ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2022-2027* w wysokości 12 258,0 tys. zł.

Wydatki majątkowe, po uwzględnieniu blokady⁶⁵ zrealizowano w kwocie 53 945,8 tys. zł (99,5% planu).

W wyniku realizacji zadań, między innymi:

- podwyższono kapitał zakładowy spółki Polski Holding KW sp. z o.o., z przeznaczeniem na realizację zadań związanych ze zwiększeniem podaży węgla na rynek (wartość wydatków 50 975,8 tys. zł),
- wykonano specjalną strefę ochronną służącą „bezpiecznym rozmowom” (912,7 tys. zł),
- wybudowano stację ładowania samochodów elektrycznych w budynku MAP (159,8 tys. zł),
- wykonano program funkcjonalno-użytkowy dla potrzeb modernizacyjnych budynku i budowy serwerowni w budynku MAP (51,7 tys. zł),
- zainstalowano kondensatory, których działanie obniżyło wydatki na energię elektryczną (51,9 tys. zł).

⁶⁴ 29 marca 2022 r. nr 2/III/F/75001/4170/22/DKO.

⁶⁵ Zablockowano środki na zakup samochodu (108,0 tys. zł) z uwagi na brak zgody KPRM na samodzielną realizację.

Zrealizowano również inne zadania w zakresie modernizacji sprzętu sieciowego w budynku MAP oraz zakupu urządzeń na potrzeby ministerstwa o wartości 1 634,2 tys. zł.

Zadanie niezrealizowane dotyczyło zakupu samochodu osobowego, a brak realizacji związany był z nieudzieleniem zgody KPRM.

(akta kontroli str. 745-752, 1039-1042, 1234-1287)

Wydatki na dystrybucję energii elektrycznej

Kontrolę wydatków związanych z usługą dystrybucji energii elektrycznej, poniesionych w 2022 r., przeprowadzono na podstawie rachunków miesięcznych (faktur) wystawionych przez Stoen Operator sp. z o.o. Łączne opłaty za energię elektryczną z czterech punktów poboru (PPE) w 2022 r. wyniosły 359,0 tys. zł (netto – VAT 23%), w tym, między innymi:

- opłata sieciowa zmienna⁶⁶ – 82,6 tys. zł, stanowiąca około 23% sumy opłat;
- opłata sieciowa stała⁶⁷ – 116,7 tys. zł, stanowiąca około 32,5%;
- opłata za energię pojemnościową bierną⁶⁸ – 97,0 tys. zł stanowiąca około 27,0%.

Ministerstwo Aktywów Państwowych stało się zarządcą budynku swojej siedziby z dniem 1 stycznia 2021 r. na mocy decyzji nr 23/20 Ministra Rozwoju Pracy i Technologii, znak DN-IV 7771.9 2020 XB(11S/24) z dnia 9 grudnia 2020r. . Od tej daty, we własnym imieniu, rozliczało usługę dystrybucji energii elektrycznej z operatorem systemu dystrybucyjnego. Do grudnia 2021 r. rozliczenia z operatorem realizowano na podstawie porozumienia w sprawie przeniesienia praw i obowiązków wynikających z umowy zawartej pomiędzy Centrum Obsługi Administracji Rządowej⁶⁹ a Stoen Operator sp. z o.o. Pierwszą umowę o świadczenie usługi dystrybucji energii elektrycznej jako zarządca ministerstwo zawarło w 31 grudnia 2021 r. z mocą obowiązującą od 1 grudnia 2021 r.

Jak wyjaśnił dyrektor DKA⁷⁰, ministerstwo nie otrzymało danych historycznych od COAR dotyczących zużycia energii elektrycznej. Po przejęciu administrowania budynkiem dokonywano analiz zużycia energii elektrycznej, szacowania potrzeb remontowych i inwestycyjnych w celu ograniczenia lub optymalizacji zużycia energii elektrycznej, również w kontekście przewidywanych inwestycji (punkty ładowania samochodów elektrycznych, przeniesienie do budynku serwerowni, itp.), których realizacja mogła zwiększyć zapotrzebowanie na moc i energię elektryczną.

Badanie zużycia energii elektrycznej przeprowadzono dla wszystkich (czterech) punktów poboru energii elektrycznej.

Ministerstwo w 2022 r. podjęło działania w celu ograniczenia/zoptymalizowania opłat za energię bierną pojemnościową. W grudniu 2022 r. zostały zamontowane urządzenia kompensujące energię bierną pojemnościową. Kontrola rachunków za miesiąc styczeń 2023 r. potwierdziła celowość i adekwatność wykonanych zadań. Rachunki nie zawierały opłat za energię bierną pojemnościową, jak również opłat za energię bierną indukcyjną.

Suma opłat za energię bierną pojemnościową w 2022 r. wyniosła 96,9 tys. zł, zatem należy przyjąć, że w 2023 r. wydatki takie nie wystąpią.

⁶⁶ Opłata wynikająca z ilości zużycia energii (ilość pobrana w kWh).

⁶⁷ Opłata wynikająca z wielkości mocy umownej (wielkości zamówionej).

⁶⁸ Energia bierna pojemnościowa – generowana i oddawana do sieci elektromagnetycznej przez urządzenia elektroniczne takie jak telewizory, monitory, laptopy, oświetlenie LED i jarzeniówki, kuchenki indukcyjne czy zasilacze.

⁶⁹ Dalej: COAR.

⁷⁰ Pismo z dnia 6 lutego 2023 r. IK: 798313.

Ministerstwo zawierając w dniu 7 grudnia 2022 r. umowę o usługę dystrybucji energii elektrycznej na 2023 r., skorygowało również moc zamówioną dla jednego PPE z poziomu 256 kW do 186 kW. Zmniejszenie zamówienia powinno spowodować uniknięcie części opłaty stałej (o około 1,2 tys. miesięcznie). W pozostałych trzech PPE moc zamówiona na poszczególne miesiące 2023 r. pozostała na poziomie mocy zamawianej w latach poprzednich, która kształtowała się na poziomie mocy przyłączeniowej.

Ministerstwo w związku z art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej⁷¹, między innymi - dokonało wymiany oświetlenia w budynku na instalacje energooszczędne (LED), oraz zobowiązano pracowników i odpowiednie podmioty (np. najemców) do:

- obniżenia temperatury pomieszczeń z zachowaniem obowiązujących norm;
- ograniczenia dogrzewania przy użyciu termowentylatorów itp. urządzeń;
- obniżenia temperatury wody użytkowej;
- zobowiązania wykonawcy zadania dot. ochrony budynku do wygaszania zbędnego oświetlenia;
- ograniczenia oświetlenia zewnętrznego budynku.

Założenie oszczędności zużycia energii elektrycznej wskazane w art. 37 ust. 2 ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej zostało osiągnięte⁷². NIK zauważa, że Ministerstwo Aktywów Państwowych, zawierając umowę o świadczenie usługi dystrybucji energii elektrycznej z dnia 31 grudnia 2021 r., przyjął nadmierny poziom zapotrzebowania na moc energii elektrycznej zabezpieczającej potrzeby funkcjonowania urzędu obsługującego Ministra Aktywów Państwowych oraz innych urzędów i podmiotów, którym wynajmowano powierzchnie w zarządzanym budynku. Skutkiem było ponoszenie nadmiernych wydatków na pokrycie opłaty stałej sieciowej.

Według ww. umowy realizowanej w 2022 r. dla wszystkich PPE zamówiono moc maksymalną, tj. równą mocy przyłączeniowej, jednakowo na kolejne miesiące, odpowiednio: 198 kW, 188 kW, 256 kW i 241 kW. Kontrola rachunków miesięcznych wykazała, że maksymalna moc pobrana w poszczególnych PPE w różnych miesiącach roku kształtowała się w przedziałach, odpowiednio: 57-109 kW; 42-89 kW; 42-89 kW; 43-69 kW. Wyższe zapotrzebowanie odnotowano w miesiącach letnich, na co mogła wpływać praca klimatyzatorów.

W związku z tym, że opłata sieciowa stała proporcjonalna jest do wielkości mocy zamówionej i nie zależy od wielkości mocy pobranej, ministerstwo ponosiło nadmierne opłaty. W ciągu 2022 r. suma opłaty sieciowej stałej wyniosła 116,7 tys. zł.

Według zleconego przez ministerstwo badania, w związku z zamiarem zainstalowania urządzeń kompensujących moc bierną pojemnościową, w okresie sierpień – listopad 2022 r., średnie obciążenie mocą czynną poszczególnych PPE wyniosło, odpowiednio: 70 kW, 70 kW, 90 kW, 60 kW. Badanie, mimo iż przeprowadzone dla innego procesu, potwierdziło przeszacowanie zamówionej mocy.

⁷¹ Dz.U. z 2023 poz. 269.

⁷² Suma odczytów zużycia energii elektrycznej od momentu rozpoczęcia działalności przez MAP, tj. od 1 listopada 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. wynosiła 91 204 kWh, natomiast zużycie energii elektrycznej w 2022 r. wyniosło 39 491 kWh. Cel zmniejszenia całkowitego zużycia energii elektrycznej w zajmowanych budynkach lub częściach budynków oraz przez wykorzystywane urządzenia techniczne, instalacje i pojazdy osiągnięto na poziomie 6 111 kWh, przy zakładanym minimalnym poziomie 4 560,2 kWh.

Zdaniem NIK górna granica wielkości mocy zamówionej powinna kształtować się adekwatnie do maksymalnego poziomu mocy pobranej w okresach porównywalnych, powiększona o ewentualne prognozy wzrostu. W udzielonych wyjaśnieniach⁷³ dyrektor Biura Administracyjnego MAP wskazała dla jakiego rodzaju urządzeń użytkowanych przez odbiorców zamawiany jest poziom mocy energii elektrycznej, jednak nie skwantyfikowano adekwatnej wielkości mocy dla tych urządzeń.

Dla oszacowania kwoty wydatku związanego z opłatą sieciową stałą, której części można było uniknąć, NIK przyjęła 30% rezerwę, ponad wielkość mocy pobranej. Powyższe wskazuje, że zamówiona moc (z uwzględnieniem 30% rezerwy) została przeszacowana o około 100%. Zatem, roczna opłata sieciowa stała za 2022 r. mogłaby być niższa o około 58,3 tys. zł. Biorąc pod uwagę, iż około 45% wydatków pokrywały podmioty wynajmujące, realne oszczędności budżetu ministerstwa mogły sięgać około 32,0 tys. zł. Jednocześnie wskazać należy, iż część podmiotów wynajmujących⁷⁴ finansowana była również ze środków publicznych.

Ministerstwo zawierając umowę o świadczenie usługi dystrybucji energii elektrycznej na 2022 r. nie skorzystało z możliwości negocjowania i ustalenia poziomu zamówienia mocy na poszczególne miesiące. Taką możliwość gwarantowały postanowienia zawarte w taryfie pkt. 3.2.3 w brzmieniu „*dopuszcza się zamawianie mocy umownej w niejednakowych wielkościach na poszczególne, nie krótsze niż miesięczne okresy roku*”.

Ministerstwo zawierając kolejną umowę o świadczenie usługi dystrybucji energii elektrycznej na 2023 r. skorygowało zamówienie tylko na jednym PPE z 256 kW do 186 kW, oraz zamówiło moc jednakową na wszystkie miesiące roku. Ograniczenie zamówienia tylko na jednym PPE nie zapewniło właściwej optymalizacji zamówienia mocy. Podkreślić należy, że stawka opłaty sieciowej stałej ujęta w taryfie zatwierdzonej przez Prezesa URE na 2023 r., wzrosła z 11,09 zł w 2022 r. do 17,18 zł za kW (wzrost o około 55%).

Według wyjaśnień dyrektora Biura Administracyjnego MAP⁷⁵ w październiku 2022 r. przeprowadzono szereg analiz w zakresie zużycia energii elektrycznej w MAP. Były to badania własne wykonane z poszczególnych układów rozliczeniowych w rozdzielni niskiego napięcia, z której jest zasilany MAP oraz informacji dotyczących wielkości zużycia energii elektrycznej odczytanej z faktur otrzymanych odrębnie dla każdego PPE w poszczególnych miesiącach, w okresie styczeń – wrzesień 2022 r. Zgromadzone informacje pozwoliły na przeprowadzenie oceny kosztów opłat za energię elektryczną przy grupie taryfowej C21. Wykonane badania pozwoliły również na stworzenie bazy danych zawierającej informacje o zużyciu energii elektrycznej w poszczególnych miesiącach.

Według przywołanych uprzednio wyjaśnień moc zamówiona na 2022 r. równa była mocy przyłączeniowej, której suma z poszczególnych PPE i kolejnych analizowanych miesięcy (styczeń – listopad 2022 r.) wyniosła 7 947 kW. Dalsza analiza przeprowadzona przez MAP w zakresie ustalenia maksymalnego poziomu mocy pobranej energii czynnej wskazała, że w okresie styczeń – listopad analogiczna suma z poszczególnych PPE i kolejnych analizowanych miesięcy wyniosła 2 324 kW, co oznacza wykorzystanie około 30% mocy zamówionej.

Według umowy o usługi dystrybucji energii elektrycznej zawartej w grudniu 2022 r. (na realizację w roku 2023) moc zamówioną obniżono o około 8% wobec zamówienia na 2022 r.

⁷³ Pismo z dnia 6 marca 2023 r. IK: 813496.

⁷⁴ Między innymi: Rządowe Centrum Legislacji, Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa.

⁷⁵ Pismo z dnia 6 marca 2023 r. IK: 813496.

Wydatki na promocję i reklamę

Zgodnie z regulaminem organizacyjnym MAP komórką odpowiedzialną za sprawy z zakresu obsługi informacyjnej i medialnej ministerstwa oraz Ministra w 2022 r. był Departament Komunikacji, który w szczególności odpowiadał za: zapewnienie obsługi medialnej, koordynowanie kontaktów z mediami, koordynowanie obecności w mediach społecznościowych, realizację działań komunikacyjnych, koordynowanie spraw związanych z wizerunkiem ministerstwa, opracowanie projektów materiałów informacyjnych, przygotowanie akcji promocyjnych i kampanii informacyjnych⁷⁶.

Ponadto, Biuro Administracyjne MAP odpowiedzialne było za prowadzenie gospodarki materiałowej i magazynowej, np. dotyczącej upominków, jak również odpowiadało za organizację spotkań okolicznościowych, konferencji, narad i paneli, a także organizację i obsługę wizyt korpusu dyplomatycznego. Nadzór nad pracą Departamentu Komunikacji w 2022 r. sprawował do 6 grudnia 2022 r. Minister Aktywów Państwowych, a po tej dacie Sekretarz Stanu⁷⁷.

W Ministerstwie Aktywów Państwowych nie grupowano ewidencyjnie wydatków poniesionych na promocję i reklamę lub inne działania informacyjne. Klasyfikacja budżetowa, która grupuje wydatki według charakteru ekonomicznego nie wyróżnia odrębnych paragrafów dedykowanych działaniom promocyjno-reklamowym.

Wydatki tych kategorii planowano w ramach § 4300 *Zakup usług pozostałych*, § 4210 *Zakup materiałów*, § 4410 *Podróże służbowe krajowe*, § 4420 *Podróże służbowe zagraniczne*. Zadaniowo, realizację działań o charakterze promocyjno-reklamowym i informacyjnym ujmowano w planie rzeczowo-finansowym.

Najistotniejszym zidentyfikowanym działaniem związanym z działalnością informacyjną i wizerunkową była kampania informacyjna przeprowadzona w Polskim Radiu SA, polegająca na emisji spotów o działaniach MAP i spółek Skarbu Państwa w kierunku zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego. W planie rzeczowo-finansowym na ten cel zarezerwowano w części 48 – Gospodarka złożami kopalin 9,0 tys. zł i w części 55 – Aktywa państwowe 162,0 tys. zł.

MAP 28 grudnia 2022 r. zawarło umowę z Polskim Radiem SA na zakup czasu antenowego na potrzeby emisji spotów o działaniach MAP i spółek Skarbu Państwa w kierunku zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego. Wynagrodzenie umowne wynosiło 180,0 tys. zł, które sfinansowano ze środków planowanych w części 55 – Aktywa państwowe (162,0 tys. zł) i 48 – Gospodarka złożami kopalin (9,0 tys. zł). Pozostałe 9,0 tys. zł sfinansowano z części 26 – Łączność. Według wyjaśnień dyrektor Departament Komunikacji⁷⁸ kampania została wyemitowana w czterech programach Polskiego Radia w dniach od 29 grudnia 2022 r. do 12 stycznia 2023 r. Łącznie wyemitowano 196 spotów o ww. działaniach Ministra i spółek Skarbu Państwa.

W notatce sporządzonej w związku podpisaniem umowy na zakup czasu antenowego zawarto, że Departament Komunikacji MAP dokonał rozeznania rynku i po przeanalizowaniu cenników trzech stacji radiowych stwierdzono, że najbardziej optymalne było wykupienie czasu antenowego bezpośrednio u nadawcy i realizacja kampanii informacyjnej w Polskim Radiu SA.

⁷⁶ Pismo z dnia 7 lutego 2023 r. IK: 800105.

⁷⁷ Zarządzenie Ministra Aktywów Państwowych z dnia 5 grudnia 2022 r. w sprawie ustalenia podziału pracy w Kierownictwie Ministerstwa Aktywów Państwowych (Dz. Urz. z 2022 poz. 26).

⁷⁸ Pismo z dnia 15 marca 2023 r. IK: 813967.

Według wyjaśnień dyrektora DKA⁷⁹ uzasadnieniem dla działań informacyjnych była potrzeba dementowania informacji odnośnie bezpieczeństwa energetycznego Polski i działań spółek Skarbu Państwa, w związku z sytuacją geopolityczną.

W wyniku kontroli zapisów księgowych (według opisu ewidencjonowanej operacji) zidentyfikowano również inne wydatki ponoszone przez MAP o charakterze promocyjnym/reklamowym/reprezentacyjnym/public relations. Według zestawienia przygotowanego przez MAP łącznie wydatkowano w tym obszarze około 441,0 tys. zł. Najistotniejsze wydatki dotyczyły: podróży zagranicznych i kosztów organizowanych tam spotkań (313,4 tys. zł); usług gastronomicznych związanych z obsługą spotkań z korpusem dyplomatycznym, przedstawicielami samorządów, przedstawicielami spółek sektora energetycznego (krajowych i zagranicznych), ekspertami (116,4 tys. zł); wynajem sal na różne spotkania (10,7) tys. zł. Ministerstwo ponosiło również wydatki na zakupy przedmiotów przeznaczanych na upominki przekazywane w związku z różnymi wydarzeniami, w tym wizytami delegacji zagranicznych. W 2022 r. na ten cel wydatkowano łącznie 52,6 tys. zł (w 2021 r. – 35,9 tys. zł).

Wymienione wydatki związane były z realizacją zadań Ministra Aktywów Państwowych.

(akta kontroli str. 308-342)

Realizacja działań nadzorczych

Ustalony w MAP system działań nadzorczych łącznie obejmował obszary realizowanych zadań finansowanych ze środków zaplanowanych w części 48 – Gospodarka złożami kopalin jak i 55 – Aktywa państwowe.

W 2022 r. w MAP funkcjonował system kontroli zarządczej w każdym badanym obszarze. Podział zadań komórek organizacyjnych MAP został określony w regulaminie organizacyjnym, natomiast zakres działania poszczególnych członków kierownictwa MAP w zarządzeniach kompetencyjnych wydanych przez Ministra. Wewnętrzne procedury określały przebieg poszczególnych procesów w zakresie, m.in.: zasad rachunkowości, zasad obiegu dokumentów finansowych, sporządzania sprawozdań finansowych i budżetowych, zamówień publicznych, kontroli wewnętrznej.

W MAP⁸⁰ przeprowadzano analizy wydatków, o których mowa w art. 175 ust. 2 pkt 2-5 *ufp* w okresach miesięcznych i kwartalnych, zgodnych z terminami sprawozdań budżetowych. Ponadto komórki organizacyjne MAP, w okresach półrocznych, sporządzały oceny efektywności i skuteczności realizacji planów w układzie zadaniowym z uwzględnieniem opisu wykonania zadania i mierników stopnia realizacji celów budżetu zadaniowego.

Konta księgowe były powiązane z odpowiednimi pozycjami sprawozdań budżetowych, co umożliwiało wprowadzanie danych do systemu TREZOR automatycznie, z wykorzystaniem systemu finansowo-księgowego przez wyznaczonych pracowników. Dodatkowo sprawdzano zgodność danych wprowadzonych do TREZOR⁸¹ z zestawieniem obrotów i sald. Sprawozdania były podpisywane przez Głównego Księgowego i Dyrektora Departamentu Budżetu i Finansów w imieniu kierownika jednostki, zgodnie z udzielonym upoważnieniem.

Departament Kontroli i Audytu prowadził kontrole w komórkach organizacyjnych MAP oraz w jednostkach nadzorowanych, w tym w zakresie prawidłowości

⁷⁹ Pismo z 7 lutego 2023 r. IK; 800105.

⁸⁰ Zadanie wykonywane przez DBF.

⁸¹ Pismo z 27 lutego 2023 r. IK; 809537.

wykorzystywania dotacji. W 2022 r. DKA przeprowadził łącznie jedenaście kontroli, w pełni realizując przyjęty plan kontroli na 2022 r.

(akta kontroli str. 713-744, 1454-1599)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w części 55 – Aktywa państwowe przez kontrolowaną jednostkę, w zakresie zrealizowanych wydatków.

Wydatki wiązały się z realizacją zadań, były celowe i gospodarne oraz nie przekraczały limitów wyznaczonych w planie finansowym. Minister dokonywał ocen realizacji wydatków. Zauważyć jednak należy potrzebę korekty zapotrzebowania na moc energii elektrycznej, którą w kontrolowanym okresie zamawiano nadmiernie.

OBSZAR

3. Sprawozdawczość

3.1 Sprawozdania

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2022 r. przez dysponenta części 55 – Aktywa państwowe:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28NW),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez Państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy)
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2022 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania jednostkowe sporządzone przez dysponenta części 55 – Aktywa państwowe były jednocześnie sprawozdaniami łącznymi dysponenta I i III stopnia. Kwoty wykazane w sprawozdaniach kontrolowanej jednostki były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(akta kontroli str. 1034-1194)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych za IV kwartał. Sprawozdania zostały sporządzone prawidłowo a wykazane w nich dane wynikały

z ksiąg rachunkowych. Sprawozdania sporządzono w systemie TREZOR w obowiązujących terminach i zostały podpisane przez upoważnione osoby.

V. Pozostałe ustalenia

Wsparcie sektora górnictwa węgla kamiennego

W ramach wsparcia sektora górnictwa węgla kamiennego w 2022 r. Minister Aktywów Państwowych przekazał Polskiej Grupie Górniczej SA oraz Tauron Wydobycie SA obligacje skarbowe, obejmując w zamian nowo wyemitowane akcje (podwyższenie kapitału) przez te spółki.

Podstawą prawną tych działań był art. 26ca ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego, w brzmieniu: „w roku 2022 Minister Finansów może przekazać Ministrowi Aktywów Państwowych na jego wniosek skarbowe papiery wartościowe celem ich przekazania przedsiębiorstwu górniczemu objętemu systemem wsparcia na podwyższenie kapitału zakładowego tego przedsiębiorstwa w celu finansowania dopłat, w ramach limitu określonego w art. 5 ust. 3 ustawy budżetowej na rok 2022 r. z dnia 17 grudnia 2021 r., (...)”.

W dniu 25 kwietnia 2022 r. Minister Aktywów Państwowych złożył do Ministra Finansów wnioski o przekazanie:

- obligacji skarbowych o wartości nominalnej 729 000,0 tys. zł przeznaczonych na podwyższenie kapitału zakładowego w Polskiej Grupie Górniczej SA celem zabezpieczenia finansowania realizacji zadań przez spółkę w przewidywanym okresie od maja do czerwca 2022 r.
- obligacji skarbowych o wartości nominalnej 277 700 tys. zł. przeznaczonych na podwyższenie kapitału zakładowego w Tauron Wydobycie SA (cel j.w.).

W uzasadnieniu wniosków wskazano, że za koniecznością dofinansowania przemawia ważny interes państwa, gdyż pozwoli na zapobiegnięcie niekontrolowanej upadłości przedsiębiorstwa, a tym samym zagwarantowanie bezpieczeństwa energetycznego państwa oraz zminimalizowanie w regionach górniczych negatywnych skutków społeczno-gospodarczych, będących wynikiem niezbędnej transformacji energetycznej.

Minister Finansów 22 maja 2022 wydał Listy emisyjne (nr 59/2022 i 60/2022) i wyemitował obligacje skarbowe (WZ1127 - 302 010 obligacji, wykup 25 listopada 2027 r.; WZ1131 - 100 670 obligacji wykup 25 listopada 2031 r.) przeznaczone dla MAP celem podwyższenia kapitału zakładowego ww. spółek. Następnie 1 czerwca 2022 r. przekazał Ministrowi Aktywów Państwowych ww. obligacje oraz inne wcześniej wyemitowane obligacje zarejestrowane w KDPW⁸² pod następującymi kodami OK0724 - 100 670 obligacji (wykup 23 lipca 2024 r.), DS0432 - 201 340 obligacji (wykup 25 kwietnia 2032 r.), PS0527-302 010 obligacji (wykup 25 maja 2027 r.)⁸³.

Obligacje (729 000) dla PGG SA zostały przekazane 3 czerwca 2022 r. Obligacje dla Tauron Wydobycie SA w części (203 000) przekazano 20 grudnia 2022 r. a niewykorzystaną część zwrócono Ministrowi Finansów.

Wsparcie w formie przekazania spółkom skarbowych papierów wartościowych, stanowiło pomoc publiczną udzielaną na dopłaty do redukcji zdolności

⁸² Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA.

⁸³ Jednostkowa wartość nominalna wszystkich emisji wynosiła 1 000 zł.

produkcyjnych – do czasu zaprzestania produkcji i rozpoczęcia likwidacji, zgodnie z harmonogramem zamykania kopalń w ramach programu pn. *System wsparcia dla górnictwa węgla kamiennego w perspektywie do 2056 r.* Przed udzieleniem Zdaniem NIK przyjęty sposób przekazywania skarbowych papierów wartościowych i ich dalszego obrotu, niesie wysokie ryzyko rynkowe utraty ich wartości względem ceny emisyjnej (nominalnej), którym nie zarządza już Minister Finansów. Wartość rynkowa obligacji na dzień ich przekazania spółkom⁸⁴ wynosiła 805 276,3 tys. zł – natomiast wartość po cenie emisyjnej 932 603,0 tys. zł.

NIK zwraca uwagę, iż przekazywanie beneficjentom środków w formie obligacji, prowadzi do sytuacji, w której wysokość uzyskanych przez beneficjentów środków, zależy od warunków rynkowych przy sprzedaży obligacji. Natomiast przekazanie beneficjentom środków w formie dotacji w ramach właściwej części budżetowej zapewnia uzyskania przez nich pełnej kwoty wsparcia finansowego.

Z uwagi, iż przekazane wsparcie nie było częścią wydatków ustalonych w *ustawie budżetowej* dla części 48 – Gospodarka złożami kopalni i części 55 – Aktywa państwowe, NIK odstąpiła od formułowania nieprawidłowości i oceny tych działań.

(akta kontroli str. 1283-1285,1429-1438, 2164-2171)

VI. Uwagi i wnioski

Uwagi

Zdaniem NIK zasadnym jest przeprowadzenie rzetelnej analizy i dokonanie oceny zapotrzebowania na moc energii elektrycznej dla każdego punktu poboru energii elektrycznej oraz ustalenie w umowie z dystrybutorem energii elektrycznej optymalnych wielkości mocy zamawianej, w tym rozważenie zróżnicowania zamówień według sezonowości poboru.

Wnioski

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 *ustawy o NIK*, przedstawia następujący wniosek:

Wnioski Podjęcie działań minimalizujących ryzyko negatywnych konsekwencji dla PGG SA związanych z udzieleniem tej spółce dotacji celowej przed decyzją Komisji Europejskiej w sprawie notyfikacji *Programu dla sektora górnictwa węgla kamiennego*, w tym podjęcie wszelkich działań zmierzających do uzyskania od KE decyzji oraz wypracowanie planu działania na wypadek decyzji KE skutkującej zniesieniem lub zmianą tej pomocy.

VII. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń Zgodnie z art. 54 *ustawy o NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie⁸⁵ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia

⁸⁴ Obligacje przeznaczone na podwyższenie kapitału zakładowego w PGG SA Minister Aktywów Państwowych przekazał spółce 3 czerwca 2022 r. Dla TAURON Wydobycie SA w dniu 20 grudnia 2022 r.

⁸⁵ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma

pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 *ustawy o NIK*, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 *ustawy o NIK* należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, kwietnia 2023 r.

Wiceprezes
Najwyższa Izba Kontroli
Małgorzata Motylow

.....
podpis